

Unie
komunitní
energetiky

Jak začít sdílet elektřinu

Návod na komunitní energetiku
pro energetická společenství i aktivní zákazníky

**Tvoříme čistou a bezpečnou
budoucnost české energetiky**

Obsah

Tři důvody, proč číst náš manuál Jak začít sdílet elektřinu	3
I. Jak sdílet elektřinu?	4
Specifika sdílení v energetickém společenství a u aktivního zákazníka	5
Rozdíly mezi sdílením aktivního zákazníka a sdílením ve společenství	10
Sdílení elektřiny ve vyhláškách	12
II. Proč se stát aktivním zákazníkem?	13
Motivace, proč sdílet elektřinu	14
Kdo s kým a za kolik: Jak funguje sdílení elektřiny aktivním zákazníkem?	15
Jak postupovat	17
III. Proč založit energetické společenství?	18
Jaký typ společenství si vybrat?	20
Volba právnické osoby	23
Jaká mají členové práva?	25
IV. Založení vlastního společenství krok za krokem	26
Zapojte lidi	27
Jak napsat stanovy spolku?	29
Jak napsat stanovy družstva?	30
Jak se připravit na zakládající schůzi?	31
Registrace společenství u ERÚ a další závěrečné kroky	32
V. Jak připravit projekt	34
Začněte s malým projektem, plánujte ve velkém	35
Inspirace ze zahraničí	37
Ekonomika projektu a financování	39
Jak na sdílení a potřebná povolení před zahájením instalace	44
Provoz energetického společenství	45
VI. Jaké další změny komunitní energetiku čekají?	46
Co přináší Lex OZE III?	47
Jaké další možnosti přinese zprovoznění plných funkcí EDC?	48
VII. Hledáte další inspiraci?	51
VIII. Kdo vám s projektem může pomoci?	54
Partneři UKEN	55
Rozšíření členové UKEN	56
Regionální partneři	61
Inspirace od našich členů	62
Seznam zkratk	65

Tři důvody, proč číst náš manuál Jak začít sdílet elektřinu

Přelomová novela ke komunitní energetice (Lex OZE II) otevřela občanům příležitost, jak se zapojit do transformace energetiky a profitovat z ní. Tato legislativa je hlavním důvodem, proč jsme návod Jak začít sdílet elektřinu napsali. Proč byste si jej ale zrovna vy měli přečíst?

Návod vám pomůže zorientovat se v procesu sdílení elektřiny, a to jak základní formou – takzvaným aktivním zákazníkem, tak pokročilejším způsobem – založením energetického společenství a zahájením sdílení pro jeho členy. Manuál jsme vytvořili pro všechny zájemce o komunitní energetiku, kteří by se o sdílení rádi dozvěděli více. Největší užitek si z něj však odnesou ti, kteří právě stojí na startovní čáře a zvažují, jak správně postupovat při založení energetického společenství.

Dozvíte se přehledně základní informace o tom, co už víme o provozu, ekonomice a financování energetického společenství za téměř rok od zahájení sdílení elektřiny v ČR. Zjistíte, na co si dát pozor a kde hledat příležitosti pro další rozvoj. Ať už jsou to připravované dotace, specializované poradenství, nebo tipy pro zapojení místních do příprav i provozu projektu. V publikaci přehledně shrneme odkazy na naše další podrobnější publikace k jednotlivým tématům.

V Unii komunitní energetiky (UKEN) se energetickým společenstvím a sdílením energií věnujeme přes čtyři roky a v tématu máme hlubokou expertizu. Naši Unii tvoří mimo jiné nejpokročilejší fungující energetické komunity v Česku. Jejich zkušenosti jsou součástí návodu, který právě držíte v rukou. Přinášíme také know-how ze zahraničí a spolupracujeme s experty z oblasti energetického managementu, práva, technologií obnovitelných zdrojů i IT řešení pro moderní energetiku.

Příjemné čtení přeje

Áron Tkadleček

vedoucí projektové pracovní skupiny UKEN

1.

Jak sdílet elektřinu?

Specifika sdílení v energetickém společenství a u aktivního zákazníka

Zavedením sdílení končí doba, kdy jste mohli elektřinu pouze odebírat od vašeho obchodníka, případně jste si ji vyráběli jen pro vlastní potřebu a přebytky prodávali obchodníkům do sítě. Nově můžete energii sdílet a přijímat od ostatních zákazníků na energetickém trhu. Oprávnění sdílet elektřinu v komunitě je proto výsadním právem energetického společenství a aktivních zákazníků, které zavedla novela energetického zákona (Lex OZE II).

Sdílení není dodávka energie

Dodávka a sdílení elektřiny jsou dva odlišné pojmy. V případě dodávky vám obchodník nedodává vlastní vyrobenou elektřinu, ale vždy tu přeprodávanou. Sdílení označuje situaci, v níž si aktivní zákazníci, společenství či jeho členové sdílenou elektřinu vždy vyrobili sami. Proto jsou podmínky sdílení jednodušší než při běžné dodávce elektřiny. Nepotřebujete licenci na obchod s elektřinou, ani nenesete odpovědnost za odchylku. Sdílení elektřiny má totiž pouze **doplňkový charakter ke standardní dodávce**, kterou nadále zajišťuje váš dodavatel elektřiny. I proto nemusí sdílení na rozdíl od běžné dodávky probíhat nepřetržitě.

Společenství dle novely může získat i licenci na obchod s elektřinou a prodávat ji na trhu, v zahraničí tak některá větší společenství fungují.

Sdílení jako specifický typ samospotřeby

Sdílení elektřiny můžeme považovat za **speciální typ samospotřeby**, protože vám umožní snížit účty za elektřinu, i když nedisponujete vlastní fotovoltaickou elektrárnou (FVE). Vám i ostatním zájemcům sdílení elektřiny umožní **společně investovat do obnovitelných zdrojů (OZE) a dělit se s ostatními o takto vyrobenou elektřinu**.

Hlavním smyslem sdílení elektřiny v energetickém společenství přitom **není tvorba zisku** (či generování pravidelného příjmu), ale zajišťování vzájemné podpory svých členů a naplňování jejich environmentálních a sociálních potřeb. Právě to je také rozdíl oproti dodávce elektřiny, která je ze své podstaty podnikáním.

Úplatné i bezúplatné sdílení

Sdílení elektřiny ve společenství přitom nemusí být vždy bezúplatné. Elektřina sdílená s jednotlivými členy společenství či aktivními zákazníky **může být poskytována i za úplatu**, například:

- může mít podobu pravidelně hrazeného členského příspěvku,
- vyplývat ze stanov společenství,
- být sjednána ve smlouvě (např. smlouvě o sdílení elektřiny).

Princip a fungování sdílení

Sdílení elektřiny neznamena její fyzickou přepravu z bodu A do bodu B, ale **spočívá v úpravě faktury za elektřinu od relevantního dodavatele**. Není možné, aby členové energetického společenství či aktivní zákazníci reálně fyzicky odebrali z distribuční soustavy tu samou elektřinu, kterou do ní odeslali.

Sdílení jako účetní operace

Sdílení elektřiny je pouze virtuální účetní operací. Jakmile se totiž jednou elektřina vyrobená energetickým společenstvím odešla do distribuční sítě, není možné ji odlišit od zbytku elektřiny vedené v síti.* Lze pouze **změřit celkové množství vyrobené elektřiny** a poté členům společenství či aktivním zákazníkům **o toto množství snížit účty za elektřinu**.

Na faktuře za elektřinu se to projeví obdobně, jako když si rodina s vlastní střešní FVE pokryje část své spotřeby a sníží odběr elektřiny od dodavatele. Celkové množství elektřiny poskytnuté dodavatelem se na faktuře sníží o množství elektřiny, které společenství či aktivní zákazník sdíleli od jiného člena společenství či jiného aktivního zákazníka. Na tom, v jakém poměru si elektřinu rozdělí, se členové společenství či aktivní zákazníci dopředu dohodnou. Čím více elektřiny si sami vyrobí a sdílí, tím méně jí musí odebrat od klasického dodavatele. Za množství přesdílené elektřiny do svého odběrného místa zároveň sdílejší zaplatí distribuční poplatek. Poplatek za distribuci se tedy jednoduše týká celého objemu odebrané elektřiny.

Ke sdílení elektřiny potřebujete průběhové měření

Sdílení elektřiny se přitom díky tzv. **průběhovému měření** odehrává téměř **v reálném čase** (resp. v patnáctiminutových vyhodnocovacích intervalech) spolu s tím, jak sdílený zdroj vyrábí elektřinu a posílá ji do sítě. Aktivní zákazníci i členové energetického společenství mají **nárok na bezplatnou instalaci průběhového měření** od distributora do 3 měsíců od podání žádosti, výjimku tvoří pouze výroby s instalovaným výkonem nad 50 kW. Odběrné místo je však předem nutné uvést do souladu s platnými připojovacími podmínkami relevantního distributora.** Zejména je potřeba zkontrolovat stav elektroměrového rozvaděče.

Nezatíží sdílení distribuční soustavu?

Sdílení je samo o sobě účetní operací a distribuční soustavu nezatěžuje. Možnou zátěž pro ni představují pouze výroby elektřiny provozované společenstvím či aktivním zákazníkem. Ty jsou však připojovány za stejných podmínek jako ostatní výroby OZE, distributor možnost připojení předem posuzuje,

a má tak možnost připojení odmítnout. Instalace průběhového měření členům společenství umožňuje jejich výrobu a spotřebu optimalizovat ve prospěch snížení zatížení distribuční sítě (např. přesunout spotřebu mimo špičku zatížení sítě, do částí dne, kdy daný zdroj vyrábí elektřinu).

* Podrobněji jsme to probrali v článku *Elektřina je jako řeka*:
<https://www.uken.cz/blog/elektrina-jako-reka-jak-funguje-sdileni-v-energetickych-komunitach>.

** <https://www.egd.cz/predpisy-smlouvy-pro-elektrinu>
<https://www.cezdistribuce.cz/cs/pro-zakazniky/potrebuji-vyresit/ceny-a-podminky/pripojovací-podminky>

Sdílení elektřiny prakticky

Sdílení elektřiny bylo umožněno se spuštěním Energetického datového centra (EDC) od 1. 8. 2024. EDC nyní funguje v provizorním, přechodném modelu, který obsahuje některá omezení a pro skupiny sdílení nad 50 předávacích míst umožňuje využívat pouze ekonomicky méně optimální model sdílení. Od 1. 7. 2026 skončí přechodné omezení společenství na území tří obcí s rozšířenou působností či maximálního počtu předávacích míst. Zprovoznění datového centra se všemi funkcemi nicméně očekáváme až na konci roku 2027. V plné verzi EDC se má zejména doplnit statická metoda sdílení elektřiny možností sdílet pokročilejší dynamickou a kombinovanou metodou.

Hlavní atributy sdílení elektřiny v energetických společenstvích a u aktivních zákazníků

- **Sdílení elektřiny představuje účetní operaci** spočívající v úpravě faktury za elektřinu dodatelem (od spotřebovaného množství se odečte sdílená elektřina), nejedná se o reálný tok elektřiny.
- **Sdílení probíhá v téměř reálném čase** (15min. interval), proto je velmi vhodný časový souběh výroby a spotřeby, případně využití akumulace. Člen společenství sdílenou elektřinu spotřebovává jen tehdy, když zdroj vyrábí.
- Při sdílení se využívá veřejná distribuční síť a za tuto službu se **platí distribuční poplatky** a další regulované platby (příspěvek na OZE apod.).
- Zároveň potřebujete mít sjednaný dostatečný rezervovaný výkon, protože sdílet elektřinu lze pouze do výše rezervovaného výkonu (v režimu mikrozdroje bez přetoků naopak elektřinu sdílet nemůžete vůbec).
- **Pro sdílení elektřiny potřebujete elektroměr s průběhovým měřením.**
- Průběhový elektroměr a jeho výměnu hradí PDS všech členů energetických společenství bez výroby a členů s výrobnou do 50 kW. Distributor musí výměnu provést do 3 měsíců od podání žádosti.

Skupiny sdílení a nastavení sdílení elektřiny

Základní stavební jednotka pro sdílení elektřiny není, možná překvapivě, energetické společenství, ale tzv. **skupina sdílení**. Jde o skupinu osob (resp. předávacích a odběrných míst reprezentovaných jejich kódy EAN), které mezi sebou sdílejí elektřinu a jsou za tímto účelem registrovány u EDC.

- Skupina sdílení v energetickém společenství může mít max. **1 000 členů** (výrobních a spotřebních EAN), u aktivních zákazníků max. **11 EAN**. V bytovém domě při sdílení bez využití distribuční soustavy je počet EAN neomezený.
- V jednom energetickém společenství může fungovat **více skupin sdílení**, ale skupina sdílení neexistuje sama o sobě, vždy musí být přiřazena pod společenství nebo aktivního zákazníka.
- Každé předávací místo (výrobní i odběrné místo) může být jen **v jedné skupině sdílení**.
 - Pokud se osoba registruje do skupiny sdílení (např. skupina sdílení se sousedy v bytovce s FVE), nemůže se přidat k další skupině (např. širší komunita v obci, která sdílí elektřinu z VTE), dokud původní registraci nezruší, přestože by se tyto dva zdroje spolu dobře doplňovaly.
 - Stejně to platí i pro výrobní, takže z konkrétní FVE nebo VTE můžete sdílet jen v rámci jedné skupiny sdílení.
 - Skupiny sdílení elektřinu nemohou sdílet mezi sebou.
- V rámci jedné skupiny sdílení nelze kombinovat sdílení bez využití distribuční soustavy (bytový dům) s využitím distribuční soustavy (širší komunita). Kombinaci umožní až cílový model sdílení EDC.
- V jedné skupině sdílení může teoreticky být neomezené množství výroben elektřiny (resp. max. 1 000), ale do jednoho odběrného místa lze sdílet elektřinu maximálně z **pěti výroben**.

Alokační klíč

Alokační klíč je označení pro způsob, jak se ve společenství rozděluje sdílená elektřina členům společenství v každém vyhodnocovacím patnáctiminutovém intervalu. Prakticky jde o procenta podílu elektřiny připadající jednotlivým členům. Dodavatel elektřiny dle alokačního klíče poté vyúčtuje množství elektřiny dodané v rámci sdílení.

O změnu podílů alokačního klíče budete moci EDC požádat nejčastěji jednou měsíčně prostřednictvím online žádosti. Využijete toho nejen při změně počtu členů, ale můžete tak zohlednit i sezónnost výroby či spotřeby elektřiny. Např. u sdílení elektřiny v bytovém

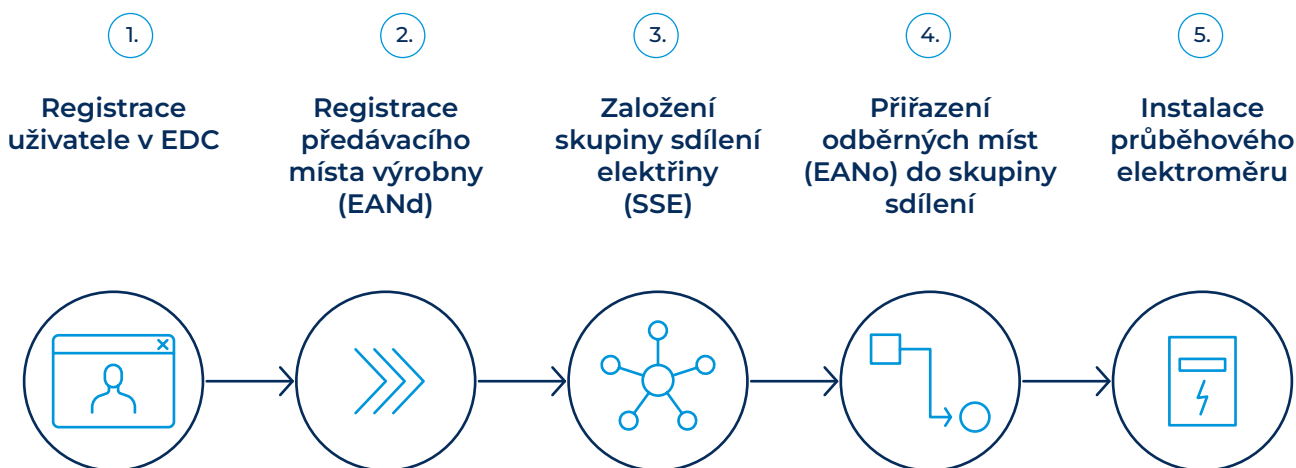
domě, kde máte kromě FVE i domovní tepelné čerpadlo. V letním období můžete alokaci pro tepelné čerpadlo snížit a v zimě zase navýšit.

PŘÍKLAD

Energetické společenství s 20 členy se domluví, že si elektřinu nasdílí rovným dílem. Každému tedy připadá 1/20 (5 %) z vyrobené elektřiny. Pokud FVE vyrábí v daném patnáctiminutovém intervalu 10 kWh, připadá každému členu 0,5 kWh. Součet jednotlivých alokací musí dát vždy maximálně 100 %. Pokud se ke sdílení přihlásí noví členové, je nutné alokační klíč přepočítat.

Jak na sdílení krok za krokem

Registrace sdílení elektřiny v IS EDC

1. Registrace uživatele v EDC

Nejprve se registrujete na portálu EDC na webu www.edc-cr.cz prostřednictvím e-mailu. Poté požádáte v rámci portálu o uzavření smlouvy o přístupu do EDC. Tu vám EDC samo vygeneruje a po jejím stažení je potřeba ji podepsat. PDF dokument lze podepsat elektronicky (kvalifikovaným elektronickým podpisem) nebo vytisknout a podepsaný pak nechat ověřit (např. prostřednictvím systému CzechPoint na místní poště nebo u notáře či advokáta). Podepsanou smlouvu zašlete do 30 dnů ve formátu PDF e-mailem na info@edc-cr.cz.

Po kontrole ze strany EDC vám přijde informační e-mail a můžete se konečně vrhnout na registraci vašeho projektu sdílení elektřiny v EDC.

Smlouvu o přístupu do EDC je nutné zařídit pro každého výrobce (resp. výrobní) elektřiny. Je ovšem možné využít plnou moc a výrobce (resp. výrobní) registrovat do EDC pomocí různých e-mailů. Naopak u odběratelů není registrace do EDC třeba.

2. Registrace předávacího místa výroby – EAND

Pro zahájení sdílení je nejprve třeba v EDC registrovat výrobu pomocí výrobního EAN jejího předávacího místa. EDC automaticky kontroluje, zda je předávací místo registrováno na stejnou osobu, která se zaregistrovala v EDC, a zda je platná smlouva o připojení s možností dodávky elektřiny do soustavy. V případě rozporů poskytuje detailní popis nesrovnalostí, což umožňuje opravit chyby bez nutnosti podání nové žádosti. Standardní doba zpracování žádosti činí 5–7 pracovních dnů, přičemž nejdelší část představuje ověřování s externími subjekty – provozovateli distribuční soustavy (PDS) a operátorem trhu s elektřinou (OTE).

3. Založení skupiny sdílení elektřiny (SSE)

Žádost podává správce skupiny sdílení čili jeden z jejích členů registrovaný v EDC, který má k tomuto kroku souhlas od všech výrobců a odběratelů, kteří budou ve skupině registrováni. Souhlas se dokládá pouze zaškrtnutím čestného prohlášení na portálu EDC, není nutné dokládat podpisy výrobců a odběratelů. Výrobce pak v portálu EDC musí navíc manuálně potvrdit, že s přiřazením do SSE souhlasí.

V žádosti o vytvoření SSE musíte uvést:

- Identifikaci správce skupiny, tj. určení osoby (správce), která bude za skupinu jednat a spravovat administrativu.
- Nejméně jeden výrobní EAND, který bude do SSE přiřazen.
- Typ skupiny sdílení, tedy zda se jedná o sdílení jako aktivní zákazník, nebo ve společenství. Pro sdílení v bytovém domě se využije typ skupiny aktivní zákazník a v dalším bodě se zvolí varianta sdílení bez využití distribuční soustavy.
- Informaci o využití distribuční soustavy: distribuční soustava se využívá ke sdílení vždy, pokud nejde o sdílení v bytovém domě.
- Požadavek způsobu výpočtu sdílení ve skupině – volba mezi variantou s pěti iteracemi, nebo bez. Výpočet s iteracemi mohou využít skupiny do 50 EAN. Tento způsob vždy doporučujeme, viz rámeček.

4. Přiřazení odběrných míst (EANO) do skupiny sdílení

Závěrečným krokem registrace sdílení je přiřazení odběratelských EANO do SSE, které provádí správce skupiny sdílení. Samotní odběratelé se do EDC registrovat nemusí.

Při registraci je nutno zadat následující:

- EANO, do kterého je sdíleno.
- Požadované datum přiřazení EANO do skupiny, tedy datum zahájení sdílení.
- Výroby ve skupině (EAND), ze kterých je sdíleno.
- Prioritu výroben EAND, pokud jich je ve skupině více. Při výpočtu sdílené energie se pak použije energie dostupná v daných 15 minutách z výroben podle pořadí priorit.
- Alokační klíč pro každý EAND v procentech s přesností na dvě desetinná místa.
- Prohlášení o správnosti a pravdivosti uvedených údajů a o souhlasu členů skupiny.

Před nastavením sdílení doporučujeme prostudovat detailní Manuál pro externí uživatele portálu EDC, který najdete na stránkách*, a zhlédnout videa tamtéž. Pokud si s registrací a nastavením sdílení přesto nebudete vědět rady, kontaktujte EDC telefonicky na jejich bezplatné infolince +420 800 720 204 (v provozu každý všední den od 8.00 do 16.00) nebo e-mailem na info@edc-cr.cz. Zkušenosti ukazují, že technická podpora EDC je k dispozici a pomůže problémy vyřešit.

* <https://www.edc-cr.cz/pro-uzivatele-edc/#videonavody-dokumenty-ke-stazeni>

5. Instalace průběhového elektroměru

Pokud na odběrném místě, které bylo registrováno do skupiny sdílení, není nainstalován elektroměr s průběhovým měřením, odešle EDC automaticky požadavek distribuční společnosti. Technik distributora následně navštíví odběrné místo a posoudí, zda je možné elektroměr instalovat. Pokud shledá, že tomu tak není, bude žádost o zařazení do skupiny sdílení v portálu EDC zamítnuta.

Metoda výpočtu množství elektřiny ve sdílení s pěti iteracemi

Základní způsob výpočtu alokované elektřiny v EDC je statický. Při něm je množství elektřiny nasdílené v daných 15 minutách z výroby prostě rozděleno podle alokačního klíče, a pokud na některém odběrném místě právě není dostatečná spotřeba, aby byla alokace využita, přebytečná elektřina není ve skupině sdílení využita. Dynamický způsob, který by umožnil zohlednit spotřebu, není v EDC zaveden.

U skupin do 50 EAN je ale umožněno částečné přerozdělení nevyužité elektřiny v rámci výpočtu s pěti iteracemi. Rozdělování elektřiny probíhá opakovaně až pětikrát. Při každé iteraci se elektřina alokuje podle alokačního klíče. Pokud některý odběratel v daném okamžiku

nevyužije všechnu elektřinu jemu přidělenou pomocí alokačního klíče, využije se zbývající část elektřiny v další iteraci a může být přerozdělena mezi ostatní odběratele. Metoda pomáhá snížit množství přetoků mimo skupinu a zvyšuje efektivitu sdílení.

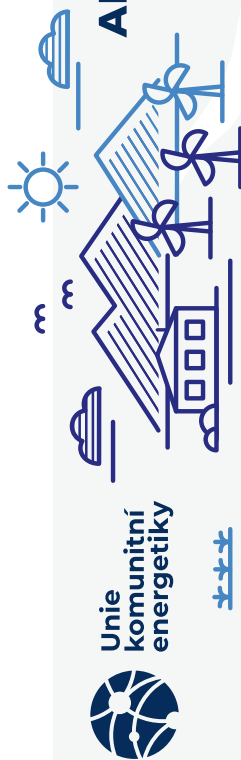
PŘÍKLAD

Pro zjednodušení si ukažme příklad bytového domu se společnou fotovoltaičkou a se čtyřmi odběrnými místy se stejnou alokací. Po první iteraci zůstává část elektřiny (6,04 kWh) nevyužita a přerozdělí se znovu podle alokačního klíče v druhé iteraci. Ani poté ale není všechna elektřina využita a 4,53 kWh se přerozdělí ve 3. iteraci a tak dále.

Označení			Dodávka v kWh 1. iterace	Dodávka v kWh 2. iterace	Dodávka v kWh 3. iterace	Dodávka v kWh 4. iterace		
EAND FVE na BD			17,42	6,04	4,53	3,4		
EANo	Alokační klíč	Odběr elektřiny v kWh	Kolik se sdílí elektřiny 1. iterace	Kolik se sdílí elektřiny 2. iterace	Kolik se sdílí elektřiny 3. iterace	Kolik se sdílí elektřiny 4. iterace	Celkové množství sdílené elektřiny do bytů	Odběr bytů od obchodníka
Byt 1	25 %	0,45	0,45	0	0	0	0,45	0
Byt 2	25 %	2,33	2,33	0	0	0	2,33	0
Byt 3	25 %	4,25	4,25	0	0	0	4,25	0
Byt 4	25 %	15,2	4,35	1,51	1,13	0,85	7,84	7,36
Sdílení v bytovém domě v kWh celkem							14,87	
Přetok / prodej do sítě v kWh celkem							2,55	

Rozdíly mezi sdílením aktivního zákazníka a sdílením ve společenství

Přes mnoho společných znaků je sdílení v energetickém společenství a u aktivních zákazníků **v mnohém odlišné**. Rozdíly mezi oběma typy sdílení shrnuje následující infografika.

Unie
komunitní
energetiky

AKTIVNÍ ZÁKAZNÍK A ENERGETICKÉ SPOLEČENSTVÍ

AZ = aktivní zákazník
EAN = registrační číslo odběrného
místa nebo výroby

ERÚ = Energetický regulační úřad
ES = energetické společenství
EDC = Elektroenergetické datové
centrum

HLMP = Hlavní město Praha
PM = předávací místo
OM = odběrné místo

SPOLEČNÉ ZNAKY

- Svobodná volba hlavního dodavatele energií, sdílení je doplňková činnost
- Právo sdílet elektrinu přes veřejnou distribuční soustavu
- ① PM mohou být zapojena jen do jedné skupiny sdílení
- Platí se plná výše distribučního poplatku
- Nutná registrace skupiny sdílení, výroby a PM u EDC
- Distributor musí do 3 měsíců na své náklady instalovat průběhové elektroměry všem AZ a členům ES bez výroby a s výkonem do 50 kWp
- Zapojit se mohou podniky, domácnosti či samosprávy
- AZ # OM Netřeba vlastnické ani příbuzenské vazby

BYTOVKY A DISTRIBUČNÍ POPLATEK

Při sdílení v bytovém domě obyvatelé neplatí distribuční poplatek, protože elektrina se nesdílí skrze veřejnou distribuční soustavu. Elektroinstalace potřebná ke sdílení je společnou částí domu, nikoliv majetkem distributora.

SKUPINA SDÍLENÍ

Jedno PM může být přiřazeno pouze do jedné skupiny sdílení. Skupiny nemohou sdílet elektrinu mezi sebou. AS i EZ přitom mohou vytvářet více skupin sdílení. Ve skupině sdílení lze do jednoho OM sdílet elektrinu z nejvíce 5 výroben. Rozřazení PM do skupin lze měnit v EDC.

≠ ROZDÍLY

AZ

ES

Vzniká registrací u EDC

Sdílení přes celou ČR od spuštění sdílení

Zapojení až 11 EAN, limit je platný pro výroby a spotřebitele dohromady

Výroby provozují aktivní zákazníci

Výroba a sdílení pouze elektriny

Ve skupině sdílení může být více výroben i OM od různých aktivních zákazníků (např. OM města i jeho příspěvkových organizací)

Vzniká povinnou registrací u ERÚ

Omezení sdílení na území 3 sousedících ORP, nebo HLMP do 30. 6. 2026

Sdílení je omezené na 1 000 EAN v jedné skupině sdílení do 30. 6. 2026

Výroby provozují ES nebo jeho členové

Výroba a sdílení elektriny a tepla především z obnovitelných, ale i jiných zdrojů dle typu ES

Právní forma družstva, spolku nebo jiné korporace s obdobným uspořádáním (např. s.r.o.)

EDC

EDC se stará o předání údajů o vyrobené, spotřebované a sdílené elektrině dodavateli energií, který dle těchto údajů upraví fakturu za dodanou elektrinu. Provizorní EDC má začít fungovat od 1. 7. 2024, plně funkční bude od konce roku 2027.

Sdílení elektřiny ve vyhláškách

Detailní podmínky pro zajištění sdílení upravují prováděcí předpisy – **vyhlášky ERÚ a MPO**. Připravili jsme pro vás základní přehled klíčových vyhlášek, které sdílení elektřiny upravují.

Vyhláška o Pravidlech trhu s elektřinou*

Co řeší:

- Rozsah a termíny předávání údajů pro vyhodnocování množství sdílené elektřiny.
- Metody rozdělování (alokace) sdílené elektřiny.
- Podmínky, termíny a postup registrace EAN do skupiny sdílení, postup vytvoření skupiny sdílení a jejich změn.

Vyhláška o měření elektřiny**

Co řeší:

- Určuje typ průběhového měření, který bude zájemcům o sdílení elektřiny bezplatně instalován, a rozsah a podmínky přístupu k údajům z tohoto měření.

Vyhláška o obsahových náležitostech Řádu EDC***

Co řeší:

Předepisuje obsahové náležitosti tzv. Řádu datového centra.

Co je Řád EDC a jak ovlivňuje sdílení?

EDC mělo dle zákona povinnost zpracovat tzv. Řád datového centra, kterým se řídí při výkonu své činnosti. Obsah Řádu ovlivňuje rozsah a kvalitu služeb poskytovaných EDC a váš přístup do informačního systému. Rozhoduje se v něm např. o tom, jak jednoduché jsou podmínky uzavření smlouvy o přístupu do EDC

či jak budete moci přistupovat k vašim datům týkajícím se sdílení. Před vydáním i každou aktualizací Řádu je EDC povinno předložit jeho návrh ke schválení ERÚ a veřejnost se může k navrhovaným změnám vyjádřit ve veřejném konzultačním procesu.

* Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-408>.

** Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-359>.

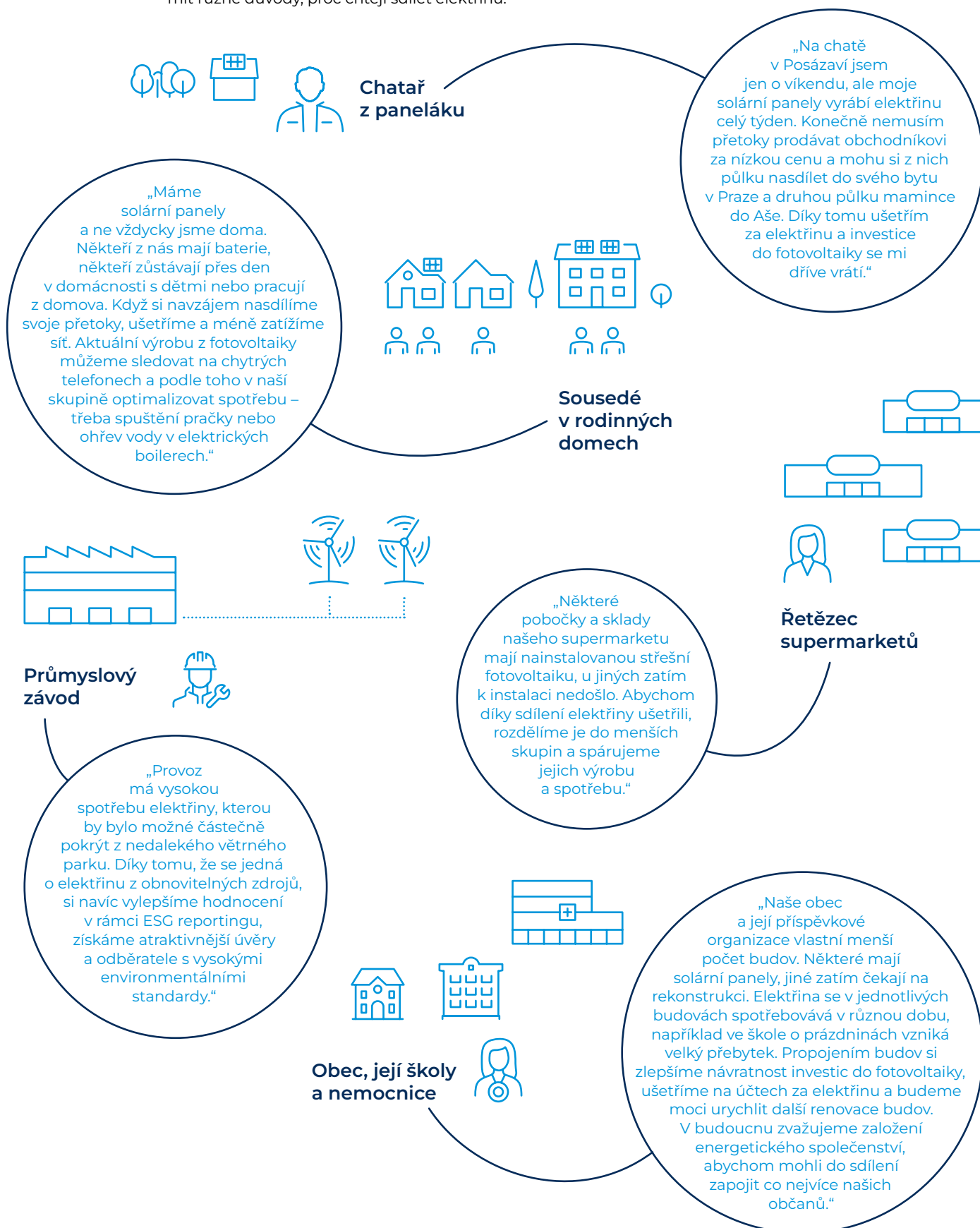
*** Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-401#p7>.

**Proč se stát
aktivním
zákazníkem?**

Motivace, proč sdílet elektřinu

Sdílení elektřiny v menší skupině může být první krok k rozjezdu „velké“ komunitní energetiky. Bez zatěžujícího papírování si můžete osahat hlavní principy sdílení, promyslet nastavení ekonomiky projektu a právních vztahů a začít spořit na účtech za energie. Různí lidé a subjekty přitom mohou mít různé důvody, proč chtějí sdílet elektřinu.

Kdo s kým a za kolik: Jak funguje sdílení elektřiny aktivním zákazníkem?

Kdo? Kdokoli, na koho je napsáno odběrné místo nebo výrobná. Sdílet mohou jak lidé (nepodnikající fyzické osoby, podnikatelé), tak i libovolné právnické osoby (obce, spolky a další subjekty). Neplatí zde vlastně žádná omezení – účastnit se mohou i velké podniky, příspěvkové organizace nebo třeba vaše babička. Sdílet můžete i jako nájemník – pokud máte elektřinu přepsanou „na sebe“, tedy na své odběrné místo.

S kým? S kýmkoli, na koho je napsáno odběrné místo nebo výrobná. Nemusíte být příbuzní, ani být jinak propojeni. Můžete sdílet mezi více předávacími místy registrovanými na stejnou osobu nebo kombinovat různé subjekty. Skupina sdílení aktivního zákazníka může mít maximálně 11 členů (registračních čísel předávacích míst vyroben a odběratelů), ale může být i menší.

Kolik vyroben se může účastnit? Ve skupině sdílení může být libovolný počet vyroben, teoreticky až jedenáct. V takovém případě by ale nezbylo volné „místo“ pro někoho, kdo by elektřinu odebíral, protože do limitu 11 registračních čísel odběrných míst je třeba vměstnat jak výrobní, tak spotřební EANY. Zároveň platí omezení, že do jednoho odběrného místa lze sdílet elektřinu maximálně z pěti vyroben – ty budete muset při registraci ke každému odběrnému místu přiřadit.

Co je to předávací místo?

Jedná se o fyzické místo, kde se předává elektřina z distribuční (nebo přenosové) soustavy zákazníkovi (předávací místo pro odběr

elektřiny) nebo kam tuto elektřinu předává zákazník (předávací místo výrobní). Zpravidla je vybaveno elektroměrem a jističem.

Co je to registrační číslo předávacího místa?

Jde o osmnáctimístné registrační číslo předávacího místa, tzv. EAN. V některých případech může mít jedno předávací místo dvě registrační čísla, například pokud zákazník

od jednoho obchodníka odebírá elektřinu a druhému prodává své přetoky, má předávací místo jeden EAN pro odběr a druhý EAN pro výrobu.

Co je to skupina sdílení?

Představuje skupinu osob a jejich vyroben, které mezi sebou sdílí elektřinu. Předávací místo či výrobná musí být vždy součástí a sdílet elektřinu pouze v jedné skupině sdílení. Ve skupině

sdílení lze do jednoho předávacího místa sdílet elektřinu maximálně z pěti vyroben. Energetické společnosti i aktivní zákazník přitom mohou vytvářet více skupin sdílení.

Konec fázového měření? Kdepak, ušetříte pouze za silovou elektřinu

Elektřinu můžete nově sdílet i sami sobě, což je způsob, jak částečně obejít tzv. fázové měření – český unikát, kdy se zvlášť vyhodnocuje výroba i spotřeba na každé ze tří fází. V praxi dochází k tomu, že vyrábíte na všech fázích a spotřebováváte jen na jedné, takže vám vznikne přetok, který můžete v rámci stejné „patnáctiminutovky“ nasdílet zase zpět sami sobě.

U elektřiny, která na jedné fázi přetekla a na druhé fázi se vrátila zpět, budete ovšem platit

celou regulovanou složku ceny elektřiny, ušetříte tedy pouze náklady za cenu silové elektřiny, nikoliv za distribuční a další poplatky. Navíc se nebudete moci účastnit sdílení například v bytovém domě nebo ve společenství, protože každý EAN může být zapojen jen v jedné skupině sdílení.

Systém sdílení elektřiny sám sobě tedy může být v některých případech užitečnou „vychytávkou“, ale k zavedení součtového měření má zatím daleko.

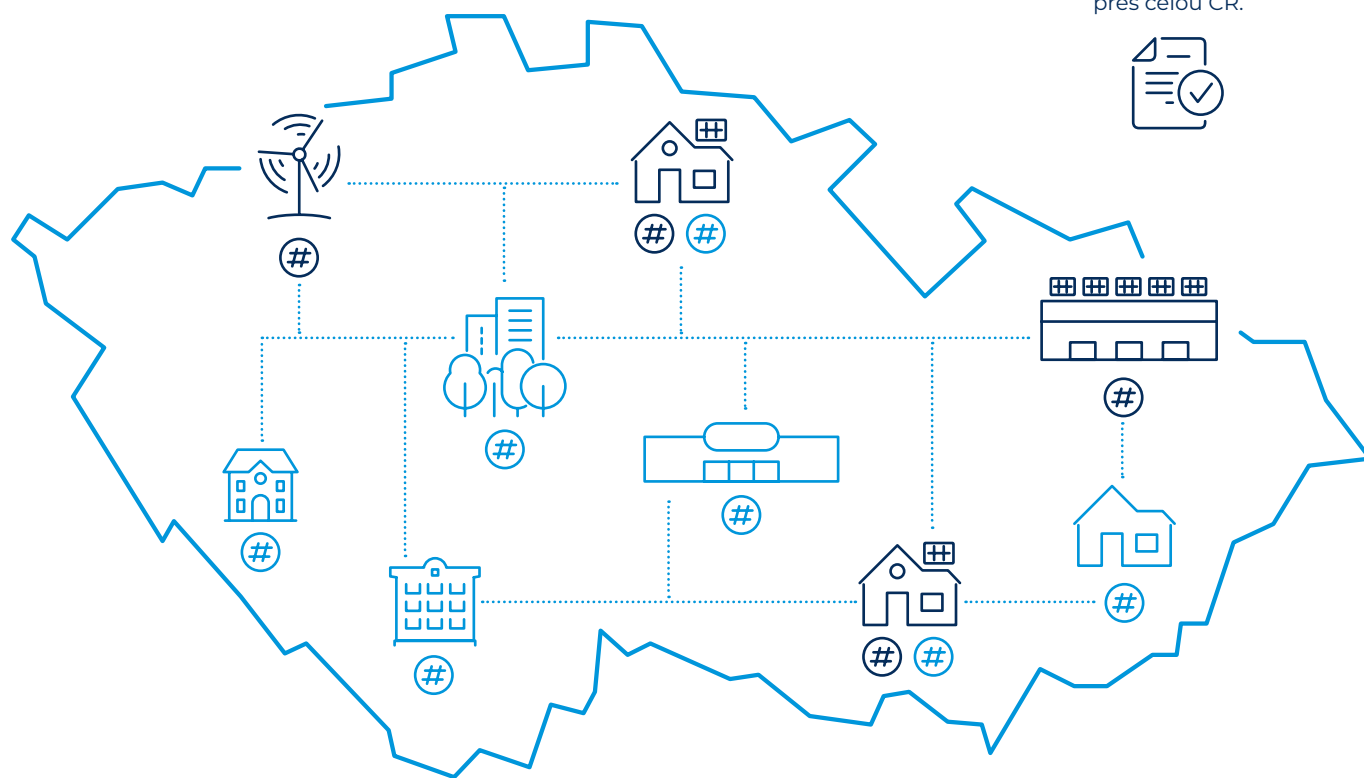
Za kolik? To záleží čistě na vaší domluvě. Sdílenou elektřinu můžete poskytovat bezplatně (například v rámci rodiny nebo obchodního koncernu) nebo za úplatu. Zároveň počítejte s tím, že odběratel, kterému elektřinu sdílíte, za ni zaplatí distribuční poplatek a další regulované složky ceny. Tyto poplatky budou součástí faktury za elektřinu od dodavatele elektřiny, od kterého odebíráte ostatní (nesdílenou) elektřinu.

Kde? Na území celé České republiky.

Sdílení elektřiny u aktivního zákazníka

Až 11 registračních čísel
předávacích míst
(výrobní i spotřební EANY),
která mohou sdílet elektřinu
přes celou ČR.

Jen výrobce

Sdílenou elektřinu pouze vyrábí,
není registrovaný jako spotřebitel.

Jen spotřebitel

Sdílenou elektřinu pouze
spotřebovává, může také získávat
záruky zeleného původu elektřiny.

Výrobce i spotřebitel

Vyrábí i spotřebovává, takže „zabírá“
dvě místa ve skupině.

Jak postupovat

Promyslete...

- ☐ **Koho zapojit.** Záleží na vaší motivaci. Pokud chcete podpořit svoje známé nebo rodinu sdílením elektřiny, vaše volba je jasná. Pokud chcete co nejvíce ušetřit, budete hledat subjekty, které spotřebovávají elektřinu v době, kdy vám vzniká přetok, a naopak. Abyste zjistili, jestli se k sobě hodíte, porovnejte si profily výroby a spotřeby, a to v rámci dne, týdne i roku.
- ☐ **Stávající, nebo nové zdroje?** Možné je obojí. Sdílení elektřiny může sloužit ke zlepšení návratnosti už instalované výroby nebo k financování nové.
- ☐ **Budete za sdílenou elektřinu chtít peníze?** Když elektřina zůstane „v rodině“, možná nebudete chtít žádnou platbu. Pokud ale budete sdílet například mezi dvěma podnikateli nebo v rámci samosprávy, budete potřebovat nastavit oboustranně výhodnou „interní“ cenu elektřiny. Měla by být vyšší než výkupní cena obchodníka za přetok, ale konkurenceschopná s tržní cenou silové elektřiny. Ekonomiku sdílení elektřiny podrobněji popisujeme v kapitole Ekonomika projektu a financování (str. 39). Domluvenou cenu doporučujeme zakotvit ve smlouvě, včetně způsobu jejího vyúčtování a placení.
- ☐ **Jak elektřinu nejlépe rozdělit?** Vaším cílem je, abyste ve vaší malé skupině sdílení v každém patnáctiminutovém intervalu spotřebovali co nejvíce vyrobené elektřiny a minimalizovali přetok. K rozdělení elektřiny mezi členy skupiny sdílení slouží tzv. alokační klíč. Jeho fungování podrobněji vysvětlujeme v kapitole Sdílení elektřiny prakticky (str. 7).

Udělejte...

- ☐ **Domluvte se.** Odpovědi na otázky, s kým chcete elektřinu sdílet a za jakých podmínek, potřebujete znát hned od začátku. Případně uzavřete smlouvu, která upraví podrobnosti o placení nebo domluvený alokační klíč.
- ☐ **Zaregistrujte se u EDC.** Po registraci na portálu EDC podepište vygenerovanou Smlouvu o přístupu do EDC a pošlete ji zpět. Následně registrujte výroby, skupinu sdílení i jednotlivá odběrná místa.
- ☐ **Vyčkejte, až vám provozovatelé distribuční soustavy (PDS) instalují průběhové měření.** PDS na to mají tři měsíce a jde o službu zdarma. Žádost o instalaci se odesílá automaticky v rámci registrace u EDC.
- ☐ **Stanovte si alokační klíč. Pak ho můžete změnit.** Možná zjistíte, že sdílení není tak efektivní, jak jste čekali. Nebo se změnou ročního období dojde ke změně spotřeby a výroby u některého z účastníků sdílení. Doporučujeme sledovat, jestli ve vaší malé skupině využíváte sdílení elektřiny na maximum. Pokud vám budou vznikat zbytečné přetoky, můžete u EDC každý měsíc změnit alokační klíč.
- ☐ **Vyúčtujte si sdílenou elektřinu mezi sebou** podle toho, jak jste se dopředu domluvili. Objem sdílené elektřiny zjistíte u EDC, případně na faktuře, kterou vám vystavuje obchodník.

Udělejte další krok...

- ☐ **Založte energetické společenství nebo se staňte jeho členem.** Pokud chcete ještě více využít OZE, propojit víc různorodých subjektů a zapojit větší množství výroben, je tu pro vás sdílení elektřiny v energetickém společenství. Tomu se věnujeme hned v další kapitole.

**Proč založit
energetické
společenství?**

Pokud jste si již sdílení osahali jako aktivní zákazníci nebo se chcete pustit rovnou do většího projektu, je pro vás vhodné energetické společenství. Umožní vám realizovat komunitní projekt a plně využít potenciál sdílení elektřiny.

Pokud máte vizi komunitního projektu a odhodlání jej realizovat, můžete se rovnou pustit do budování energetické komunity.

Sdílení ve společenství:

- umožňuje sdílení ve větší skupině,
- je dočasně územně omezené,
- představuje stabilnější a bezpečnější variantu než sdílení jako aktivní zákazník,
- usnadňuje koordinaci,
- zvyšuje ekonomické, sociální i environmentální přínosy pro místní a
- umožňuje další komunitní rozvoj.

Dočasná omezení počtu členů a území pro sdílení

Pokud se rozhodnete sdílet v rámci společenství, můžete elektřinu a teplo sdílet ve **skupině zahrnující až 1 000 osob** (resp. jejich výrobních a odběrných EAN). Oproti aktivním zákazníkům je ale sdílení ve společenství omezeno územně. Může totiž probíhat jen mezi odběrnými místy na území **tří sousedních obcí s rozšířenou působností (ORP)**. Obě omezení jsou však pouze dočasná a od 1. 7. 2026 půjde sdílet i na větším území.

Ve společenství bude váš hlas slyšet

Pro sdílení ve společenství musíte založit právnickou osobu (např. spolek nebo družstvo). Proces je sice administrativně náročnější, ve výsledku vám ale zajistí **stabilnější a právně bezpečnější prostředí s lepší možností koordinace**.

Pokud totiž sdílíte elektřinu jako aktivní zákazníci se svým sousedem a ten se najednou rozhodne svou výrobu odpojit, cena se vám zvýší dřív, než se nadějete. **V komunitě se naopak každý z členů demokraticky podílí na rozhodování a kontroluje činnost komunity.** Tím je zajištěna větší stabilita a nezávislost společenství. Výrobny mohou být navíc vlastněny přímo společenstvím, což zvyšuje právní i finanční jistotu jednotlivých členů.

Jelikož se členové společenství podílejí na rozhodování, mohou se snadněji koordinovat a řídit společenství tak, aby to všem vyhovovalo a ušetřili co nejvíce. **Jako členové společenství i lépe optimalizujete svou výrobu a spotřebu,** aby byla v daném čase co nejvyrovnanější, a omezíte nežádoucí přetoky do sítě.

V neposlední řadě vám společenství umožní **blíže zapojení jednotlivých členů do budování místní komunity.** Poté co si zvyknete na spolupráci při sdílení, se můžete pustit do realizace dalších projektů. Ať už jimi budou další FVE, nebo sousedská školka pro vaše děti.

Jaký typ společenství si vybrat?

Evropské i české právo definuje dva typy energetických společenství:

- **občanské energetické společenství (OES)** – v českém energetickém zákoně nazvané pouze jako energetické společenství (ES) a
- **společenství pro obnovitelné zdroje energie (SOZE).**

Rozdělení společenství na dva typy nemá výraznou logiku. Ke každému z obou typů se však pojí specifická pravidla, která vás nasměrují k typu společenství, jenž je vhodný pro vaši komunitu.

I přes pár rozdílů jsou si oba typy spíše podobné. Pro oba platí, že nesmí být zakládány výhradně za účelem zisku. Jejich cílem má být přínos pro komunitu a její členy. Proto platí, že z případného zisku smí společenství **mezi své členy rozdělit pouze jednu třetinu.**

Oba typy společenství musí být založeny **na principu otevřenosti, dobrovolnosti a demokratického rozhodování.** Nikdo vám tedy nemůže bránit ze společenství odejít a každý člen má mít možnost rozhodovat o směřování komunity.

POZOR! Typy společenství nejsou specifickými formami právnické osoby. Musíte si tak zvolit, zda založíte OES nebo SOZE a následně jakou formu právnické osoby vašemu společenství dáte (spolek, družstvo aj.).

TIP: Zatímco OES může vyrábět z jakéhokoliv zdroje, SOZE může využívat pouze OZE. Oproti OES má však právo sdílet nejen elektřinu, ale i teplo a plyn.

Kdo se může stát členem?

Největší rozdíl mezi oběma typy panuje v otázce členství ve společenství a skutečnosti, kdo smí reálně ovlivňovat jeho chod.

Členem OES (energetického společenství) může být **kdokoliv**. Skutečně rozhodovat o osudu tohoto společenství (tzn. disponovat hlasovacími právy nebo jinak uplatňovat rozhodující vliv) však mohou pouze členové, kteří jsou:

- fyzickými osobami,
- malými podniky,
- obcemi či kraji (případně jejich svazky, příspěvkovými organizacemi a církvemi).

Naopak **členem SOZE** se můžete stát pouze tehdy, jste-li:

- fyzická osoba,
- malý či střední podnik,
- obec či kraj (jejich svazek, příspěvková organizace a církev).

Z tohoto omezeného okruhu pak hlasovacími právy disponují pouze ti, kteří se **nachází v blízkosti projektů**. Členem v blízkosti projektu je ten, kdo má bydliště, sídlo či provozovnu na území maximálně tří ORP, ve kterém se nachází většina (alespoň dvě třetiny) výroben provozovaných SOZE. Stanovy SOZE však mohou blízkost projektů definovat i úžeji (např. na území jedné obce).

Co je malý a střední podnik?

Velikost podniku závisí na počtu zaměstnanců a ročním obrátu či bilanční rozvaze. Malý podnik zaměstnává maximálně 50 zaměstnanců a jeho obrat nepřesahuje 10 milionů eur

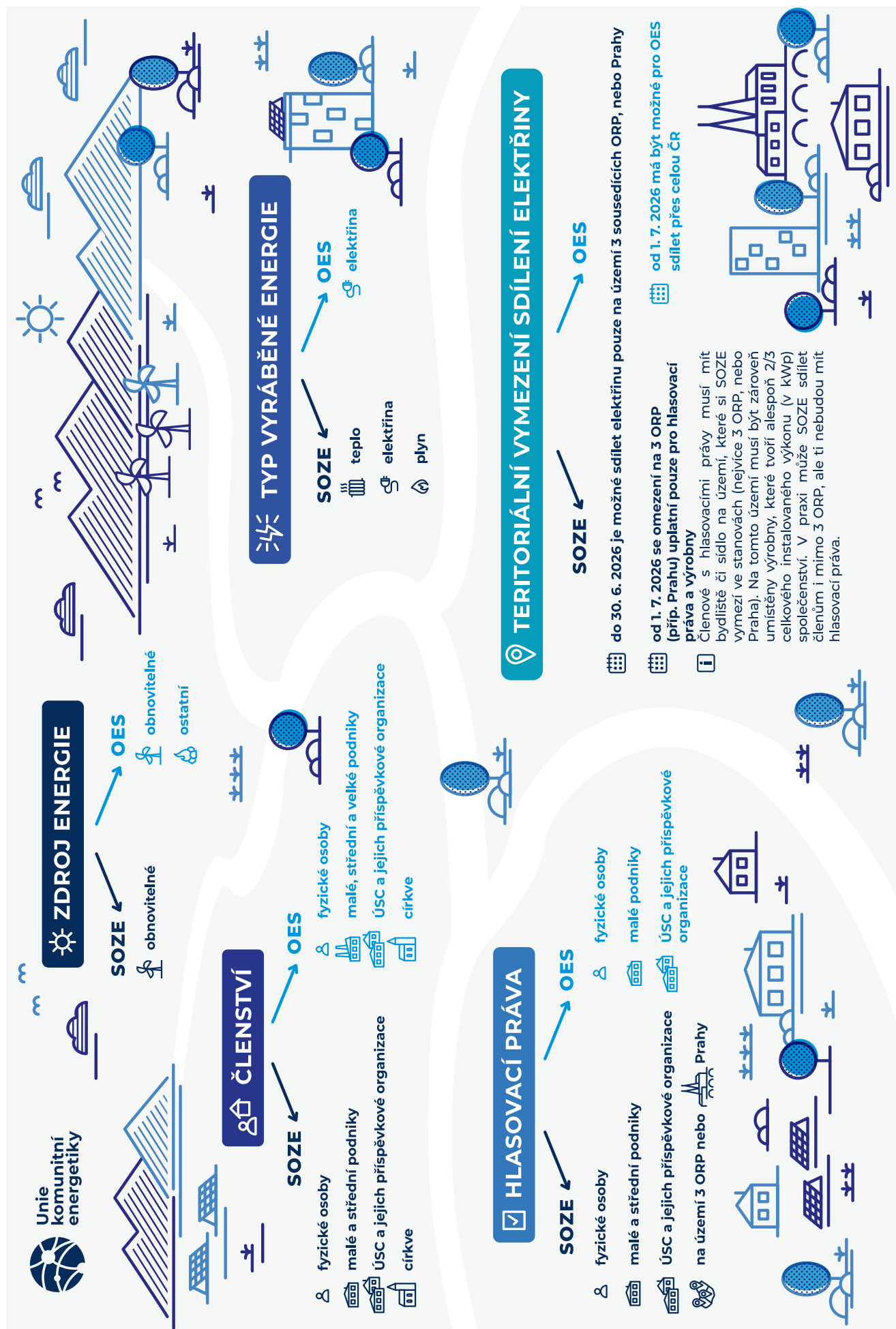
(zhruba 250 milionů Kč). Středním podnikem je pak ten, který zaměstnává do 250 zaměstnanců, jeho obrat nepřevyšuje částku 50 milionů eur a rozvaha částku 43 milionů eur.

POZOR! Pokud jste obcí, která zvažuje do společenství zapojit svůj městský podnik, můžete narazit na potíže. Podnik může být kvůli propojení s majetkem obce považován za velký. Pak nemůže být členem SOZE, případně vykonávat hlasovací práva v OES. Řešením pro vás může být zapojit městský podnik bez hlasovacích práv do OES.

POZOR! Všimněte si, že podobné územní omezení platí i pro předávací místa, která se účastní sdílení. To ale platí pouze v tzv. přechodném období do 1. 7. 2026. Omezení pro umístění výroben (a související hlasovací práva členů) SOZE však bude platit i po tomto datu. Pokud tedy zvažujete širší působnost vašeho společenství, bude vhodnější zvolit si OES.

ÚSC = územně samosprávné celky obce, kraje, svazky obcí

ORP = obec s rozšířenou působností

SOZE = Společenství pro obnovitelné zdroje

OES = Občanské energetické společenství

Volba právnické osoby

Jako další přichází na řadu volba konkrétního typu právnické osoby, která vaše společenství zaštití. Zákon umožňuje vybrat si mezi spolkem, družstvem či jinou obdobnou korporací. Poradíme vám, jaké jsou výhody a nevýhody jednotlivých typů.

Chci jednoduchost? Volím spolek!

Forma spolku je ideální pro menší projekty, kterým záleží na nenáročném administrativě spojené se zakládáním a řízením právnické osoby. Můžete si **flexibilně upravit vnitřní poměry a jednodušeji získáte různé dotační tituly**. Spolek se může stát i veřejně prospěšným poplatníkem a čerpat různé daňové výhody.

Pro spolek však platí i některá omezení, zejména s ohledem na možnost podnikání. To může vykonávat pouze jako vedlejší činnost, **veškerý zisk musí být investován zpět do spolku** a jeho členům nesmí být vyplacen žádný zisk. Pokud tedy vaši budoucí členové počítají, že se jim investice alespoň částečně vrátí jako podíl na zisku, zvolte raději jinou formu právnické osoby.

Chci rovnost členů a možnost rozdělení zisku? Volím družstvo!

Druhou nejvhodnější variantou je družstvo. Jde o administrativně náročnější formu, oproti spolku má však své výhody. **Družstvo má povinnost vytvářet základní kapitál, což z něj činí důvěryhodnějšího partnera.** To oceníte zejména při jednání s bankou při žádosti o půjčku. Všichni členové družstva mají ze zákona zajištěno **rovné postavení**, neboť každý člen disponuje jedním hlasem. Na rozdíl od spolku družstvo není tolik omezeno v podnikání a až třetinu zisku může rozdělit mezi své členy.

Nevýhodou je mírně vyšší administrativní náročnost a předseda družstva musí rovněž splnit vyšší nároky – podléhá pravidlům o střetu zájmů a má zvýšenou odpovědnost. Jelikož družstva mohou obvykle svobodně podnikat, **budete muset upravit stanovy, ve kterých sami svou možnost podnikání omezíte a nakládání se ziskem upravíte** tak, aby bylo v souladu s požadavky energetického zákona (možnost rozdělit mezi členy jen 33 % zisku).

Chcete-li akcentovat celospolečenský přínos vašeho společenství, například zapojením a podporou zranitelných domácností ohrožených či trpících energetickou chudobou, můžete zvážit i specifickou podobu družstva, tj. **družstvo sociální**.

POZOR! V OES nesmí hlasovací práva vykonávat střední a velké podniky, v SOZE pak kdokoli, kdo není v blízkosti projektu. Každý člen družstva však musí mít ze zákona alespoň jeden hlas. Abyste to zajistili, musíte omezit podmínky pro členství. Pokud bude vaše společenství družstvem, velké a střední podniky (u OES) či osoby mimo blízkost projektů (u SOZE) se vůbec nemohou stát členem.

Přehled výhod a limitů spolku a družstva

	Spolek	Družstvo
VÝHODY	• Jednoduchost • Flexibilita • Snadné čerpání dotačních titulů • Daňové výhody • Nižší nároky na statutární orgán • Členové neručí za dluhy spolku	• Rovnost členů • Možnost rozdělení zisku • Větší možnost činností (vč. podnikání) • Větší důvěryhodnost u obchodních partnerů • Relativní jednoduchost • Členové neručí za dluhy družstva
LIMITY	• Nelze rozdělit zisk • Omezená možnost podnikání	• Vyšší nároky na statutární orgán • Nutnost důkladnější úpravy účelu a nakládání se ziskem ve stanovách • Možnost přehlasování v důsledku rovnosti hlasů každého člena

A co další právní formy?

Máte možnost zvolit si i jiný typ právnické osoby, musí se však obsahem i účelem podobat spolku či družstvu.

Zřejmě nejvhodnější další možností je založit společenství jako **společnost s ručením omezeným (s.r.o.)**. Administrativně půjde o výrazně náročnější proces. Zejména musíte ve stanovách jasně určit jeho účel jako poskytování environmentálních, sociálních nebo hospodářských přínosů svým členům (a vyloučit tím snahu dosáhnout zisku).

Založit s.r.o. vám může přijít vhod, **pokud jste obec, která plánuje do komunitního projektu výrazně investovat**. Oproti spolku či družstvu vám s.r.o. umožní vykonávat nad projektem výraznější kontrolu. Při zapojení obecních příspěvkových organizací pak může vaše kontrola nad společenstvím reflektovat výši vaší investice i navzdory omezení hlasovacích práv konkrétních členů (více v další kapitole).

Jaká mají členové práva?

Už vám zbývá jen zjistit, **jakými právy budete jako členové společenství disponovat.**

Každý člen společenství má **právo zapojit se do sdílení**. Můžete s ostatními sdílet elektřinu z vašeho vlastního zdroje nebo můžete sdílenou elektřinu „přijímat“ od ostatních členů či samotného společenství.

POZOR! Nezapomeňte, že do poloviny roku 2026 je sdílení omezeno na 1 000 odběrných míst a území tří ORP, nebo na území hlavního města Prahy.

V závislosti na typu společenství mohou členové na schůzi rozhodovat o směřování společenství. Každý člen však může na členské schůzi disponovat **maximálně 10 % všech hlasovacích práv**. Pokud má společenství méně než 10 členů, členové vykonávají poměrně vyšší podíl hlasovacích práv (např. pokud je společenství čtyřčlenné, může každý člen na členské schůzi vykonávat 25 % hlasovacích práv).

TIP PRO OBCE: Plánujete založit energetické společenství a výrazně do něj investovat, ale bojíte se, že vás pak ostatní členové přehlasují a investice přijde vniveč? Vyhradte si ve stanovách právo veta při hlasování. Případně do společenství zapojte své příspěvkové organizace, čímž zajistíte pevnější kontrolu nad svým projektem.

Členové mohou svým podílem ve společenství volně disponovat. Mohou jej např. převést na jinou osobu, pokud splňuje všechny požadavky na členství. Podíl lze také zdědit. Společenství vám převod podílu nemůže zakázat.

Ukončení členství

Pokud se rozhodnete společenství opustit, mělo by jít vždy o rychlý a snadný proces. Členství můžete ukončit **jednostranně a bezplatně**. Společenství může stanovit výpovědní dobu maximálně na 3 měsíce. Pokud přijdete o vlastnické či užívací právo k vašemu odběrnému místu (např. pokud se přestěhujete), nesmí délka výpovědní lhůty přesáhnout dobu jednoho měsíce.

Energetický zákon zajišťuje vysokou ochranu členů společenství

Zákon na vás myslí i v případě, kdy se nadšeně zapojíte do projektu, ale brzy zjistíte, že to pro vás není to pravé. Fyzické osoby mají možnost společenství opustit do jednoho měsíce od vstupu, přičemž se na ně bude hledět, jako by členy nikdy nebyli.

A co když společenství změní pravidla vašeho členství a vy s tím nesouhlasíte? Například navýší-li členský poplatek? Pokud jste pro změnu nehlasovali a do jednoho měsíce ohlásíte ukončení svého členství, změna pro vás nebude vůbec účinná.

IV.

**Založení
vlastního
společenství
krok
za krokem**

Zapojte lidi

Dejte dohromady zakládající skupinu aktivních lidí

Energetické komunity na celém světě vznikají z nadšení a zájmu jejich zakladatelů a zakladatelek. Řada z nich se dala dohromady jako skupina přátel, kteří měli společný zájem: **vyrábět si vlastní energii z čistých zdrojů a sami o ní rozhodovat**. Nemusí jít ale jen o neformální iniciativu. Mnoho komunit vzniká tam, kde je aktivní starosta nebo starostka, zastupitelstvo nebo MAS.

Na začátku každého společenství stojí **velký vklad vlastní práce do jeho založení, než začne energie skutečně proudit**. Zamyslete se nad lidmi ve svém okolí, ukažte svůj zájem o komunitní energetiku na zastupitelstvu, obraťte se na MAS nebo ekologickou organizaci ve vašem okolí. Aktivní lidé nemusí být energetici nebo technici, může se jednat o rodiče žáků školy, členy komunitou podporovaného zemědělství, místní klub podnikatelů nebo tvůrce programu kulturního centra.

Definujte vizi a cíle společenství

Definování vize a cílů je zásadní pro celé další směřování projektu. Pomůže vám odpovědět si na otázky, koho chcete do společenství zapojit, jaké zdroje využívat a kombinovat nebo v jakém časovém horizontu chcete společenství rozvíjet a kde na to získat finance. Zamyslete se i nad způsobem zapojení dalších lidí a nad komunikací projektu. Cíle by měly být v souladu nejen s názory zakládající skupiny, ale i s potřebami celé zamýšlené komunity a mohou být poměrně široké.

Rozdělte si role

Skupina lidí, která komunitní projekt povede, by měla být různorodá. Využijete totiž různé druhy odborností a zkušeností k pokrytí právních, ekonomických, technických a komunikačních aspektů budování společenství. **Navíc tím posílíte soudržnost a zapojení jednotlivců ve vašem společenství.** Co se konkrétních rolí týče, potřebujete hlavně koordinátora nebo předsedu či předsedkyni, pokladníka, právníka, technika a organizátora členství.

Začněte v malém

I když máte velké plány, začněte s jednoduchým projektem, například s jednou FVE. Otestujete si při tom, jak samotnou FVE realizovat a sdílet z ní elektřinu, i spolupráci ve skupině. **Další členy je snazší přesvědčit, když je váš první projekt již úspěšně v provozu.** Cílem prvního projektu je zejména vybudovat důvěru lidí ve společenství, snáze tak budete zapojovat nové členy i usilovat o navýšení členských vkladů.

Zmapujte prostředí a zapojte lidi v lokalitě

Pokud už máte založené společenství, je na čase do něj zapojit další aktéry.

Co pro to můžete udělat?

- Seznamte s plány společenství vaši obec a **hledejte možnosti spolupráce**. Obce nejen že disponují vlastními budovami, které mohou být vhodné pro instalaci zdrojů nebo zapojení do sdílení, mohou také nabídnout záštitu a publicitu, **pomoc s plánováním a povolovacími procesy** nebo se ziskem dotací.
- **Zmapujte si svou lokalitu a lidi, kteří v ní žijí.** Kde se nejčastěji setkávají? Jaké společenské události se v průběhu roku konají? Jaké skupiny lidí zde žijí či ji pravidelně navštěvují? Podívejte se na ně z hlediska sociálních a demografických charakteristik, ale i zájmů, zvyků nebo společných hodnot. Nezapomínejte na diverzitu, myslíte na starousedlíky i „náplavy“, ženy i muže, mladou generaci i seniory. **Kdo je v komunitě známý, uznávaný?** Sejděte se s těmito lidmi a získejte zpětnou vazbu na vaše plány.

TIP: JAK ZACÍLIT KOMUNIKACI? VYTVOŘTE SI PERSONY.

Jak nejlépe oslovit cílové publikum? Co sleduje a co ho zajímá? Pro lepší zacílení si můžete vytvořit tzv. **persony**: charakteristiky postav, které odpovídají typickým příslušníkům vaší komunity. Čím bude persona konkrétnější, tím lépe se vám bude vymýšlet, jak můžete tento typ lidí oslovit a zapojit do společenství.

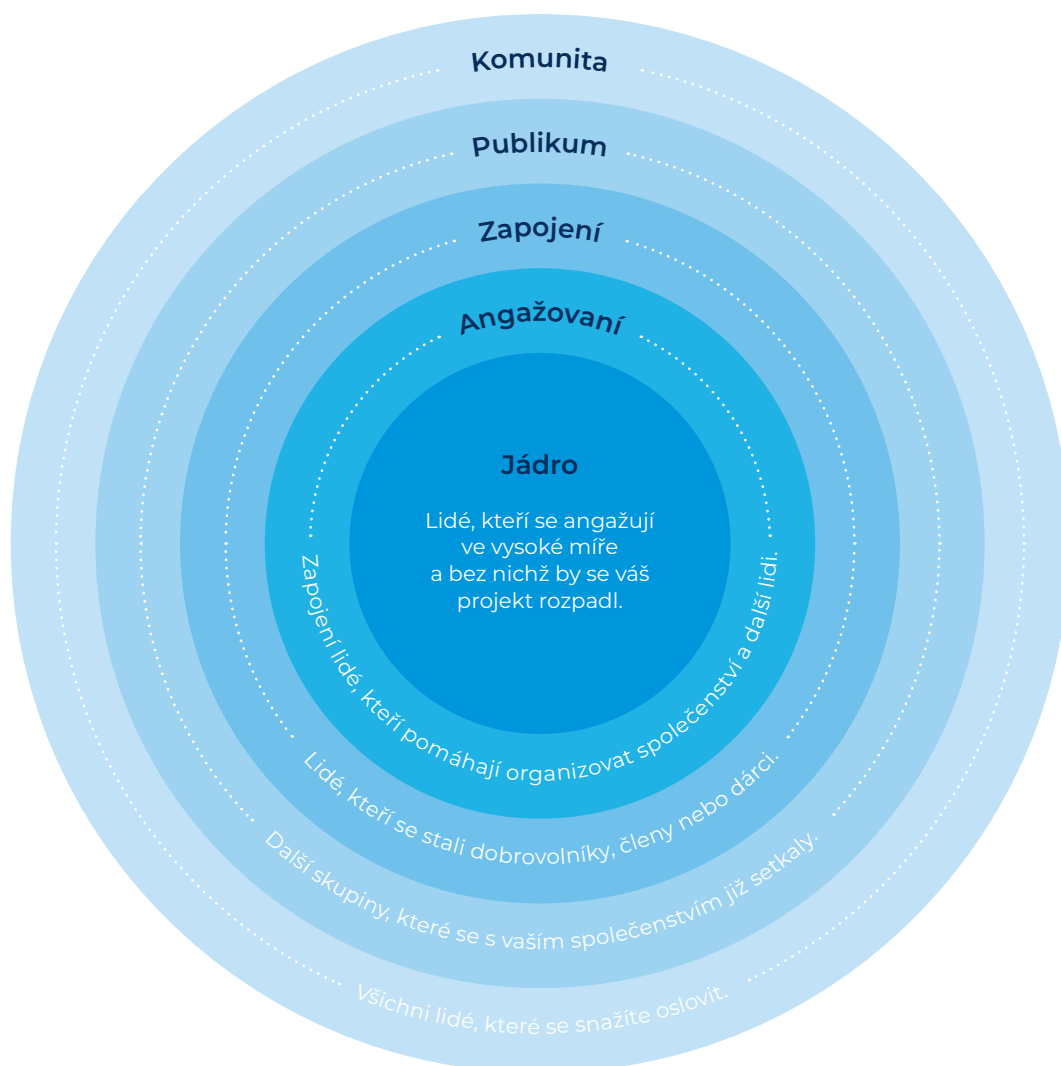
Podívejte se na příklad a stáhněte si šablonu. Zadejte do vyhledávače: bit.ly/uken_persony.

Naplánujte sdělení a kanály komunikace

Dalším krokem je **naplánování sdělení a kanálů, kterými jej budete šířit**. Jaké potřeby komunity chcete vyřešit? Jaká témata lidí pálí a jak jim může vaše společenství pomoci? Nezapínejte se jen oblastí energetiky nebo financemi, pro řadu lidí je důležité uplatnění mimo práci, uznání, možnost někam patřit, rozvíjet se nebo poznat další zajímavé lidi.

Díky personám budete také vědět, **jak nejlépe místní oslovíte** – článkem v místních novinách, postem na sociálních sítích nebo uspořádáním sousedského setkání?

Vaším cílem je **získávat nové členy do společenství** a u těch **stávajících dosáhnout vyššího stupně zapojení** (angažovanosti). Níže uvedené „kruhy zapojení“ vám situaci přiblíží. Základem metody je specifikace pěti skupin dle míry zapojení členů do projektu, přičemž vaše snahy stále cílí na to posouvat lidi blíže středu.

Jak napsat stanovy spolku?

Pro založení spolku musíte být nejméně tři a dle občanského zákoníku jej založíte dvěma způsoby:

- shodou zakladatelů na obsahu stanov,
- usnesením ustavující schůze.

V obou případech se jedná o proces přijetí stanov. Jejich obecné náležitosti najdete ve volně dostupných vzorech.* **V souvislosti s komunitní energetikou však musíte vzít v úvahu několik specifik.**

Nejprve si odpovězte na tři otázky:

1. Jaká bude struktura vnitřních orgánů společenství?

V případě spolku se obecně klade důraz na co nejjednodušší strukturu orgánů společenství. V souvislosti s komunitní energetikou však doporučujeme využít možností zákona a vymezit specifický vnitřní orgán společenství. Typicky by se mohlo jednat o tým řešící spory mezi členy společenství, případně i nejasnosti týkající se vyúčtování sdílené elektřiny. Můžete tím předejít případným soudním sporům.

2. Jak se upraví podmínky fungování společenství a sdílení elektřiny?

Energetický zákon nedává jasnou odpověď na způsob, jak nastavit limity sdílení elektrické energie. Doporučujeme však, aby si je společenství nastavilo vnitřním předpisem a zakotvilo je právě ve stanovách, a to včetně osob či orgánů, které budou obsah interního předpisu schvalovat. Podmínky sdílení lze upravit i přímo ve stanovách nebo ve smlouvách o sdílení mezi jednotlivými členy společenství.

Ve stanovách doporučujeme upravit hlavně **kdo a jak bude vytvářet skupiny sdílení a jakým způsobem se určí alokační klíč**. Čím více členů společenství má, tím je tato otázka důležitější. K vytváření skupin sdílení přistupujte kompromisně a zvažte potřeby členů.

Nedoporučujeme nechávat vytvoření skupin sdílení zcela na členech komunity, mohlo by mezi nimi dojít k neshodám. Dobré ale není ani autoritativní rozhodnutí společenství, aniž by jej členové společenství mohli ovlivnit.

TIP: JAK VYTVOŘIT DOBRĚ FUNGUJÍCÍ SKUPINY SDÍLENÍ?

Doporučujeme vytvořit několik typů skupin sdílení (pro domácnosti, pro malé podniky apod.), do kterých přiřadíte vhodné zdroje a dáte členům na výběr, do které skupiny sdílení se chtějí zařadit. Tomu by měla odpovídat i práva ve stanovách – právo společenství skupiny sdílení vytvořit a měnit a právo člena být po splnění podmínek (např. zaplacení členského poplatku či instalace průběhového měření) do skupiny sdílení přiřazen.

Patří sem také cena za sdílenou elektřinu. Sdílení může probíhat za úplatu i bezúplatně, za jednorázový příspěvek (bez ohledu na spotřebu) i dle skutečné spotřeby sdílené elektřiny. Doporučujeme, abyste si způsob stanovení ceny za sdílenou elektřinu co nejpřesněji popsali ve stanovách nebo ve smlouvě o sdílení, ať předejdete sporům.

* Průvodce založením spolku z dílny právní poradny Frank Bold zdarma využijete na: <https://frankbold.org/poradna/zalozeni-spolku>.

3. Budete vytvářet různé druhy členství?

Komunitní energetika je obecně založená na rovnosti všech členů. To ale nevylučuje, aby v odůvodněných případech vznikaly různé druhy členství. Důvodem mohou být různé potřeby členů (běžná domácnost má jiné potřeby než podnik) a rozlišovacím kritériem mohou být i výrobní kapacity, které má daný člen v dispozici. Rozložení práv a povinností je velmi individuální a bude záležet na konkrétních okolnostech projektu. Vždy však zvažte, zda pro vznik různého členství existuje spravedlivý důvod.

Kromě těchto tří otázek musí stanovy spolku splňovat i podmínky energetického zákona. Pamatujte proto na:

- **Vymezení účelu spolku a předmětu činnosti**

Účelem OES*/SOZE je poskytovat environmentální, hospodářské nebo sociální přínosy svým členům nebo na území, na kterém provozuje svou činnost. Dbejte především na podmínku, že podnikání může být jen vedlejší činností.

PŘÍKLAD

Předmětem činnosti OES/SOZE je výroba, sdílení, dodávka elektřiny a výkon jiných činností nebo poskytování jiných služeb souvisejících se zajišťováním energetických potřeb jejich členů.

- **Omezení hlasovacích práv**

Hlasovací práva mohou mít jen někteří členové komunity. Do stanov proto uveďte výslovné omezení hlasovacích práv některých členů, včetně vymezení okruhu osob, které mohou nad společenstvím vykonávat rozhodující vliv. Zařadte také omezení hlasovacích práv každého člena nejvýše na 10 %.

- **Podmínky ukončení členství**

Členství v energetických komunitách je dobrovolné a zákon nařizuje, že stanovy musí obsahovat vhodný proces vystoupení, resp. odkázat v této části na pravomoc některého orgánu a obsah vnitřního předpisu. Stanovy rovněž musí obsahovat lhůty k ukončení členství určené energetickým zákonem. V závislosti na situaci nesmí být výpovědní doba členství delší než jeden, resp. 3 měsíce.

- **Vymezení území**

V případě SOZE musí stanovy obsahovat i vymezení území, na kterém má společenství vyrábět elektřinu, aby bylo jasné, kteří členové mají hlasovací práva. Nejvíce se jedná o území tří ORP, nebo hl. m. Prahy.

Jak napsat stanovy družstva?

Vše výše uvedené platí obdobně i pro družstva. Způsob založení družstva prostřednictvím dohody zakladatelů na obsahu stanov nebo jejich přijetí na ustavující schůzi je totožný se založením spolku.

K založení družstva je ale nezbytné dokumenty pořídit ve formě notářského zápisu.

S ohledem na povahu družstva, v němž je členství spojeno s majetkovou účastí člena (členský vklad), **potřebujete nastavit výši základního členského vkladu.** Samotný chod komunity je možné hradit ze zisku z provozu výroby společenství, případně poplatku spojeného se zprostředkováním sdílení. Stanovy by již měly obsahovat zavedení poplatku s tím, že jeho výši či formu určí interní předpis družstva.

Upravte i limity nakládání se ziskem a dodržte podmínku energetického zákona, že mezi členy můžete rozdělit nejvýše 33 % zisku. Současně musíte vytvořit fond ve výši nejméně 30 % základního kapitálu, který nelze mezi členy rozdělit.

POZOR! I když ve stanovách i praxi dodržíte podmínku rozdělení jen třetiny zisku, nesmíte přitom ohrozit naplňování účelu společenství a zajišťování potřeb jeho členů.

* V českém zákoně dostalo občanské energetické společenství pojmenování „energetické společenství“, které se v Česku ustálilo i jako pojmenování pro oba typy energetických společenství, proto v této kapitole najdete pojmenování OES a SOZE.

Jak se připravit na zakládající schůzi?

Podle toho, jakou zvolíte právní formu (spolek nebo družstvo), se **potřebujete připravit na zakládající schůzi a dodržet její náležitosti**. U družstva si pohlíďte, aby u zaznamenání průběhu schůze a hlasování byl přítomen notář.

Zakládám spolek	Zakládám družstvo
- Nachystejte návrh stanov, souvisejících dokumentů a dodržte správný postup svolání zakládající schůze. - Zakládáte-li spolek, musíte schůzi svolat nejméně 30 dnů před jejím konáním. Součástí pozvánky musí být místo, čas a pořad zasedání, vč. návrhu stanov. - Doporučujeme na ustavující schůzi zvolit i první členy orgánů. S dotčenými osobami jejich navržení do funkce projednejte předem. - Zajistěte zápis účastníků schůze do listiny přítomných a zaznamenejte do ní, zda někdo hlasoval proti přijetí stanov. Do 30 dnů od schůze z ní zhotovte zápis.	- Zakládáte-li družstvo, je proces obdobný jako u spolku. Součástí svolání je i návrh stanov a souvisejících usnesení (volba orgánů, určení základního členského vkladu apod.). - Zajistěte účast notáře na ustavující schůzi, který průběh a rozhodnutí o přijetí stanov zaznamená ve formě povinného notářského zápisu. - Na ustavující schůzi mohou hlasovat pouze osoby, které do zahájení schůze podají písemnou přihlášku. Její vzor doporučujeme přiložit k pozvánce. - Po přijetí stanov ustavující schůze zvolí členy volených orgánů družstva, schválí správce vkladů a určí způsob splnění základního členského vkladu.

Registrace společenství u ERÚ a další závěrečné kroky

Abyste mohli zahájit činnost energetického společenství, musíte jej zaregistrovat u ERÚ. Účelem tohoto kroku je ověření, zda společenství splňuje požadavky energetického zákona. Pokud se společenství neregistruje, zůstává „obyčejnou“ právnickou osobou a nenáleží mu práva ani povinnosti energetických společenství, tzn. např. nemůže sdílet elektřinu.

Podání žádosti o registraci OES nebo SOZE energetický zákon umožňuje od 1. 1. 2024.

Kdy a kdo žádost podává?

Spolek či družstvo jako právnická osoba vzniká zápisem do spolkového či obchodního rejstříku. **Žádost o registraci společenství u ERÚ však lze podat i před vznikem společenství.** V takovém případě návrh na zápis do rejstříku společenství podává osoba zakladatele nebo tímto úkolem pověřená osoba.

V případě již existující komunity podává žádost o registraci statutární orgán – předseda, výbor nebo tímto úkolem pověřená osoba.

TIP: POHLÍDEJTE SI NÁZEV

Název „energetické společenství“ nebo „společenství pro obnovitelné zdroje“ smí používat pouze osoby registrované u ERÚ jako společenství. Chcete-li uvést dané označení v názvu společenství, registrujte jej u ERÚ před zápisem spolku nebo družstva do rejstříku. Vyhněte se tak nutnosti měnit název společenství.

Žádost o registraci musí obsahovat:

- název, sídlo a příp. IČO společenství,
- předmět činnosti společenství (dle zakladatelského dokumentu),
- seznam členů (včetně jména, příjmení, bydliště, data narození, názvu, sídla, adresy provozovny, příp. IČO), v případě SOZE je navíc nutné označit členy nacházející se v blízkosti energetického zařízení,
- označení členů:
 - s hlasovacími právy,
 - kteří jsou malým nebo středním podnikem,
 - vykonávajících rozhodující vliv.

POZOR! Před podáním žádosti o registraci prozkoumejte, který ze členů je malým nebo středním podnikem. K posouzení potřebuje informace od svých členů (počet zaměstnanců, obrát podniku a jejich případná propojenost).

Tyto informace od zájemců o členství ve společenství získejte hned na začátku, ať se vám další postup kvůli neplnění podmínek velikosti podniků nekomplikuje. Důležité je to i proto, že si potřebujete vést seznam členů. Někteří členové rovněž nesmí v rámci OES/SOZE vykonávat hlasovací práva a členem SOZE nesmí být velké podniky (s výjimkou příspěvkových organizací samospráv).

K žádosti připojte kopii:

- zakladatelského právního jednání (stanov spolku nebo družstva),
- dokladu o založení právnické osoby (typicky zápis a usnesení ze schůze zakladatelů, dohoda zakladatelů),
- dokladů, ze kterých vyplývá, že člen je malým nebo středním podnikem; tyto doklady lze nahradit prohlášením člena.

Je podání žádosti o registraci zpoplatněno?

- Ano, aktuálně se jedná o částku 2 000 Kč.

Jak žádost podat?

- **V listinné podobě** poštou či osobně na podatelně ERÚ. Zákon nevyžaduje úřední ověření podpisu, v rámci předcházení problémům však ověření doporučujeme.
- **Elektronicky** prostřednictvím datové schránky (ID DS: eeuaau7), e-mailem opatřeným elektronickým podpisem (podatelna@eru.cz).

A co dál?

- Po podání ERÚ posoudí, zda žádost obsahuje všechny náležitosti a naplňuje zákonné podmínky pro provedení registrace. V případě potřeby vás vyzve k doplnění.
- Výsledkem je buď provedení registrace (o tom se společenství dozví do 7 dnů od zápisu do registru), nebo rozhodnutí o neprovedení zápisu.
- Pokud ERÚ vaše společenství nezapiše, posudte oprávněnost důvodů a učiňte příslušné kroky k nápravě.
- Nedošlo-li k zápisu právnické osoby do spolkového nebo obchodního rejstříku dříve, musíte jej zapsat do 90 dnů od registrace společenství, jinak ERÚ společenství z registru vymaže.
- Po zaregistrování můžete zahájit samotnou činnost společenství. Rozhodnout o podobě skupin sdílení, uzavřít související smlouvy (o sdílení) a provést registraci skupin sdílení u EDC. K posouzení relevantních právních otázek doporučujeme vyhledat služby odborníka.

Potřebujete odborníky na zakládání energetických společenství?

Obracejte se na advokátní kancelář Frank Bold Advokáti, která se energetickým právem dlouhodobě zabývá. Komunitní energetice se věnuje už od prvních českých projektů a samosprávám i podnikatelům pomáhá s nastavováním oboustranně výhodné spolupráce.

Pokud zvažujete komunitní energetiku ve vaší obci, vyzkoušejte si pro začátek zdarma nástroj Energie pro města, který vás provede realizací a provozem FVE.

Dostupný je na www.energie-pro-mesta.frankbold.org.

 Frank Bold Advokáti

V.

**Jak připravit
projekt**

Začněte s malým projektem, plánujte ve velkém

Už jste slyšeli o belgickém družstvu Ecopower s téměř 70 tisíci členy nebo o španělském Som Energie s 85 tisíci členy? A co německé komunitní projekty s vodíkovými elektrolyzéry (obec Hassfurt), vlastní větrnou elektrárnou (družstvo Bürger Energie Genossenschaft – Freisinger Land) nebo portfoliem, které kromě elektřiny zahrnuje i výrobu a distribuci tepla a sdílení elektromobilů (družstvo Energie-Genossenschaft Fünfseenland)?

Všechny tyto inspirativní příklady mají jeden společný rys – **začaly jednoduchým, pilotním projektem, na kterém družstva postavila svůj úspěch**. Získala díky němu zkušenosti a znalosti, přilákal k nim nové členy a otevřel jim nové možnosti rozvoje. Poté si mohla dovolit pustit se do dalšího, tentokrát už většího, složitějšího a finančně nákladnějšího projektu. A postupně se jejich společenství rozrostla až do podob, které jsme zmínili v úvodu kapitoly.

I když i u nás můžeme od 1. 1. 2024 projekty energetických společenství vytvářet, **jsme stále zcela na začátku a komunitní energetika bude v Česku nabíhat postupně**. Týká se to nejen přijetí všech potřebných vyhlášek nebo spuštění EDC, ale i „otestování“ energetického zákona, toho, jak v praxi vyhoví potřebám energetických společenství.

Přirozeným průvodním jevem vzniku projektů je jejich rozdělení do etap. Díky tomu se energetická společenství i orgány státu mohou postupně učit a upravovat podmínky tak, aby sdílení elektřiny a další činnosti (např. akumulace a flexibilita) probíhaly efektivně. Na začátku proto budou logicky převažovat jednodušší projekty, třeba jen s několika střešními FVE a pár desítkami členů.

Doporučujeme, abyste si na začátku nekladli příliš vysoké cíle a nesrovnávali se s projekty, které fungují více než 10 let. **Uvažujte v etapách** a připomínejte si, že s energetickým společenstvím neběžíte sprint, ale maraton.

Projekt si ohraničte čtyřmi oblastmi

- **Technické řešení** – začněte od jednoduchého a vyzkoušeného technického řešení, které budete postupně vylepšovat.

Sdílení elektřiny ze střešní FVE v jednom bytovém domě a následně propojení s více vchody nebo jinými okolními stavbami (např. obecní budova nebo mateřská školka), přidat pak můžete nabíjení pro elektromobily nebo systémy řízení výroby a spotřeby, kam zahrnete i akumulaci.

- **Vnitřní rozvoj energetického společenství** – nejen počet, ale především „kvalita“ členů energetického společenství, tzn. zastoupení široké škály znalostí, odborností, zkušeností, názorů a nápadů, je klíčovým faktorem pro úspěšně realizovaný a provozovaný komunitní projekt.

Bude velmi užitečné, pokud mezi členy ES objevíte někoho, kdo rozumí financím, technickým věcem, stavařině, energetice nebo právu, ale i komunikaci a PR či řízení lidí. Ještě více vám pomůže, když budou tito členové ochotni se do činnosti energetického společenství aktivně zapojit.

- **Ekonomika a finance** – nedostatek financí, problémy s cash flow nebo obtíže při získávání bankovního úvěru mohou být typické průvodní jevy počátečních snah. Zvažte veškeré možnosti financování, které se nabízí, od dotací přes příspěvky členů až po bankovní úvěr.

S prvním úspěšným projektem posílíte důvěru stávajících členů a ochotu financovat další projekty. Může ale přilákat i nové členy nebo podpořit zájem o spolupráci s novými subjekty (např. obec nebo jiné energetické společenství).

- **Spolupráce s různými typy aktérů** – jak budete společenství postupně rozšiřovat, podaří se vám navazovat spolupráci s dalšími a hlavně různorodými typy aktérů, například s obcí, MAS, místní firmou nebo zemědělským podnikem.

Častou bariéru začínajících energetických společenství představuje absence know-how, nedostatečné zkušenosti nebo chybějící data. V tomto ohledu můžete využít například zkušenosti projektů z výzvy MŽP Zakládání energetických společenství. Doporučujeme také sledovat kanály Unie komunitní energetiky, kde se budeme dobrou praxí a shromažďováním know-how dále zabývat.

TIP: S rozjezdem energetického společenství dokáže pomoci i řada institucí, pokud si nevíte rady, oslovte třeba krajské agentury nebo zástupce MAS:

- [Jihomoravská agentura pro veřejné inovace JINAG v Brně](#)
- [Energetická agentura Zlínského kraje ve Zlíně](#)
- [Moravskoslezské energetické centrum v Ostravě](#)
- [Energetické centrum Ústeckého kraje v Ústí nad Labem](#)
- [Agentura regionálního rozvoje v Liberci](#)
- Národní síť MAS s podporou MPO vyškolovala energetické koordinátory, které můžete navštívit po celé ČR [ve středisku EKIS](#).

První energetické družstvo v ČR založilo Hnutí DUHA

„Při vytváření Energetického družstva Hnutí DUHA jsme si jednotlivé kroky rozdělili do etap. V roce 2023 jsme začali připravovat společnou investici členů družstva do fotovoltaiky na střeše EKOFARMY PROBIO ve Velkých Hostěrádkách s cílem prodávat elektřinu biofarmě a sdílet elektřinu členům. Chceme tak v první etapě přitáhnout k družstvu pozornost, nastartovat jeho činnost a zároveň poskytnout inspiraci dalším biozemědělčům, kteří se u PROBIO vzdělávají.“

Naším dlouhodobým cílem je pak vybudovat pestré portfolio různorodých projektů sdílení elektřiny v různých místech Česka, zejména střešních FVE, ale časem třeba větrnou elektrárnu. Také chceme nabízet poradenství a služby pro zajištění sdílení elektřiny.“

Ondřej Pašek,
předseda představenstva
Energetického družstva Hnutí DUHA
a vedoucí dotační pracovní skupiny UKEN

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

TIP: Při přípravě projektu energetického společenství se snažte o co největší soudobost výroby a spotřeby elektřiny. Zjednodušeně to znamená mít zdroje, které vyrábí elektřinu či teplo v době jejich spotřeby. Významně to zlepšuje ekonomiku projektu. Jak toho v praxi dosáhnete?

- a) **Zahrňte do společenství členy s různými typy spotřeby** elektřiny během dne (TDD) tak, aby společenství dokázalo elektřinu využít i v době mimo obvyklé spotřební špičky (v případě výroby z FVE je to hlavně v létě během poledne). Členská základna by se neměla skládat jen z domácností, kde jsou lidé přes den v zaměstnání a ve škole, ale i ze seniorů, kteří naopak přes den zůstávají doma, nebo zahrnovat objekt se stálou denní spotřebou, jako je škola, obecní budova či podnik.
- b) **Zapojte různé typy výroben elektřiny** a k FVE doplňte akumulaci nebo další typ OZE, např. malou vodní elektrárnu, bioplynovou stanici na komunální odpad nebo VTE (využít můžete i malé VTE).
- c) **Snažte se sestavit vyvážený mix** na straně výroby i spotřeby, zaveďte aktivní řízení celého systému a v budoucnu zvažte i zapojení do služeb s flexibilitou.

Inspirace ze zahraničí

Pro komplexní naplánování projektu energetického společenství po jednotlivých etapách nabízíme **přehled hlavních milníků a souvisejících aktivit** zpracovaný v metodice SCCALE pro vytváření komunitních projektů, kterou připravila Evropská federace energetických společenství REScoop.eu. Více informací naleznete na webu projektu SCCALE.*

Metodika se soustředí především na inspirační a přípravnou etapu projektu. Samotná realizace a provoz už jsou obvykle v rukou specializovaných firem nebo se výrazně liší v závislosti na projektu. Také klade důraz na přípravu samotné komunity ještě předtím, než se stane „energetickou“.

Fáze přípravy projektu

Fáze	1 Inspirace	2 Příprava	3 Implementace	4 Provoz
MILNÍK	A Základní dokument	D Návrh plánu a organizace	G Zasmluvnění	J Provozní plán
AKTIVITY	- Vytvoření jádra týmu - Definice vize, rozsahu a cílů - Analýza zúčastněných stran - Kontakt s obcí - Obecný technický plán - Komunitní setkání: budování sítě v rámci společenství - Akční plán pro dosažení milníku B - Vytvoření základního dokumentu - Finanční závazek pro další milník	- Detailní plán organizace společenství - Návrh obchodního případu - Žádost o veškerá potřebná povolení - Vytvoření základních účastnických předpisů pro členy - Komunitní setkání: představení návrhu obchodního případu		

Pokračování
tabulky na další straně

* Dostupné z: <https://www.sccale203050.eu>.

Fáze	1 Inspirace	2 Příprava	3 Implementace	4 Provoz
MILNÍK	B Organizace energetického společenství s jasným cílem	E Představení návrhu zájemcům o společenství	H Realizace / výstavba	K Optimalizace
AKTIVITY	- Komunikace s širší skupinou občanů - Technický návrh - Komunitní setkání: představení obecného nápadu a přilákání aktivních členů komunity - Mandát pro založení právnické osoby - Formalizace spolupráce s obcí a dalšími partnery - Příprava na založení právnické osoby	- Vytvoření návrhu pro komunitu - Doladění detailů s pracovními skupinami komunity - Konečný obchodní případ - Vytvoření a představení konečného návrhu komunitě - Komunitní setkání: schválení projektového návrhu		
MILNÍK	C Plán společenství s participací občanů a dalších aktérů	F Investiční / organizační plán	I Převzetí společenstvím	L Nahrazení
AKTIVITY	- Plán komunitního energetického projektu - Projektový plán schválený partnery - Organizace je připravena na přípravnou fázi - Analýza předpisů, potřebných povolení a jejich nákladů - Počáteční obchodní případ - Komunitní setkání: představení počátečního obchodního případu a seznámení s založením právnické osoby - Založení právnické osoby - Aktivace širší skupiny účastníků - Potvrzení smluv o spolupráci s partnery jako právnická osoba - Získání finančního závazku pro další fázi - Komunitní setkání: valné shromáždění	- Vytvoření procesu angažovanosti, financování nebo činnosti - Dokončení smluv s dodavateli - Příprava organizace na další fázi - Komunitní setkání: rozhodnutí o spuštění nebo nezačínání implementační fáze - Komunikace návrhu komunitě - Získání finančního závazku zúčastněných stran pro další fázi		

Ekonomika projektu a financování

Ekonomických modelů fungování energetických společenství existuje hned několik. Společenství může samo investovat do OZE, mezi členy rozdělovat vyrobenou energii a za ni získávat výnos nebo může zapojovat do sdílení zdroje ve vlastnictví členů a výnos získávat za služby, které členům poskytuje ve formě organizování sdílení, tedy právních a finančních služeb.

Náklady společenství

Obecně existují tři typy nákladů společenství:

- na budování, provoz a údržbu vlastních zdrojů společenství,
- na založení, správu a provoz společenství,
- náklady spojené se službami poskytovanými členům, zejména těm, kteří do společenství sdílejí energii ze svých zdrojů.

Dobrou zprávou však je, že **náklady lze snížit tím, že společenství využije služby nebo dobrovolné zapojení svých členů.**

Při vytváření ekonomického modelu zvažte náklady na:

- plánování, studii proveditelnosti, projektovou přípravu a náročnost povolenacích procesů,
- realizaci zdrojů energie a jejich připojení do distribuční soustavy,
- provoz, údržbu a pojištění zdrojů,
- celkovou koordinaci a vedení společenství,
- založení společenství, právní služby, správu členů, členské schůze, komunikaci,
- zapojování členů do sdílení, přípravu a uzavírání smluv,
- získávání a zpracování dat o sdílení, fakturaci, sledování finančních plnění,
- vedení účetnictví a daňové služby,
- marketing a propagaci,
- školení a vzdělávání zaměstnanců,
- kanceláře, IT a telekomunikace,
- vytváření rezervy.

Výnosy společenství

Pro stanovení výnosů z OZE potřebujete znát u každého zdroje tyto klíčové parametry:

- **Instalovaný výkon zdroje**, tedy maximální množství energie, které zdroj vyrábí v optimálních podmínkách.
- **Časový průběh výroby energie**, tedy v jakou denní a roční dobu zdroj dodává energii.
 - Časový průběh můžete optimalizovat **využitím baterií nebo dalších způsobů ukládání energie**. Budete tak moci elektřinu ukládat v době vysoké výroby a následně sdílet v době, kdy zdroj nevyrábí.
- **Vlastní spotřebu zdroje**, tedy množství elektřiny, kterou spotřebuje například střídač.
- **Cenu elektřiny sdílené do společenství**. Při dodávce ve sdílení s využitím distribuční soustavy platí členové společenství, kteří energii spotřebovávají, distribuční a další regulované poplatky. Energie dodávaná ve sdílení členům nahrazuje část dodávky silové energie od obchodníka a v tomto kontextu potřebujete i cenu nastavit.
- **Cenu za další dodávky elektřiny**, např. za prodej obchodníkovi nebo přímý prodej odběrateli.
- **Předpokládaný časový průběh spotřeby energie u členů** ve sdílení, balance mezi časovými průběhy zdrojů společenství a spotřebou členů.
- **Jedná-li se o zdroj na budově nebo v areálu**, na kterém společenství postaví svůj zdroj, potřebujete znát jeho spotřebu i časový průběh. Spotřebovávat energii přímo v místě její výroby („před elektroměrem“), tedy bez využití distribuční sítě, je z hlediska výnosů vždy výhodnější, protože neplatíte distribuční poplatky. Cenu určete v poměru k ceně obchodníka.

Spotová cena energie, její výhody a rizika pro členy společenství

FVE vyrábí elektřinu v době, kdy je cena silové elektřiny na okamžitém, tzv. spotovém trhu zpravidla nižší. V poslední době totiž instalovaný výkon FVE roste a v dobách poledních špiček na konci jara, v létě a na začátku podzimu je elektřiny spíše přebytek.

Naopak v zimě a v době nejvyšší spotřeby elektřiny v domácnostech (ráno a večer) FVE dodávají energie méně. Pro energetická společenství to představuje příležitost i riziko.

Díky průběhovému měření, které musí distributor do 3 měsíců instalovat všem předávacím místům zapojeným do sdílení, mají odběratelé energie možnost u svých obchodníků zvolit tzv. spotový tarif s proměnnou

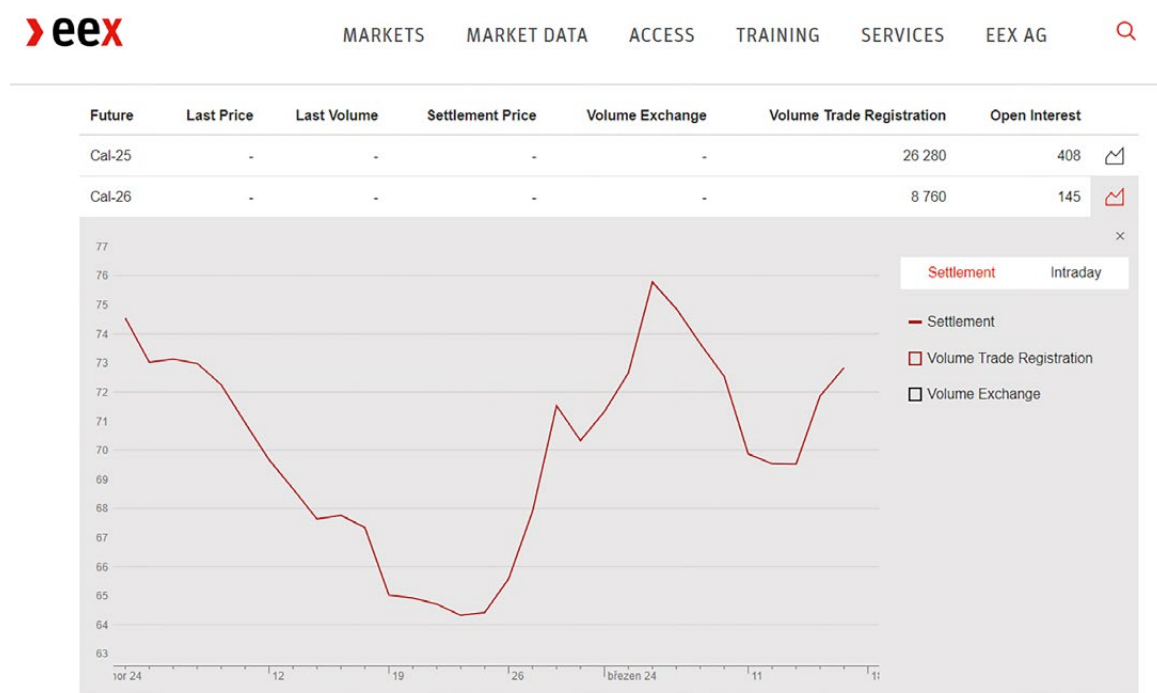
cenou v jednotlivých hodinách dne a roku. Pokud člen společenství zvolí spotový tarif, získává ze sdílení elektřinu v době, kdy je její cena od obchodníka nižší. Pro odběratele, kteří mohou dobře řídit průběh své spotřeby a v „dražších“ hodinách spotřebu omezit, je využití spotového tarifu výhodné.

Spotový tarif s sebou nese i značné riziko náhlých cenových výkyvů a někteří spotřebitelé upřednostňují předvídatelnost a volí fixované cenové tarify na určité období (od jednoho měsíce až po dva či tři roky dopředu). Cena za sdílenou elektřinu tak může být nižší než ustálená cena od obchodníka. Při využití OZE s nízkými provozními náklady je totiž možné cenu za sdílení stanovit na dlouho dopředu.

V každém případě při stanovování ceny proveďte průzkum trhu a vezměte v potaz jak aktuální ceníky obchodníků, tak vývoj ceny energie na trhu v budoucnosti. Podívejte se na:

- oficiální srovnávač cen ERÚ: www.srovnovac.eru.gov.cz,
- spotové ceny OTE: www.ote-cr.cz/cs/kratkodobe-trhy/elektrina/denni-trh,
- informace o vývoji cen energie v budoucnosti na stránkách energetické burzy EEX v Lipsku: www.eex.com/en/market-data/power/futures.

Ukázka vývoje cen elektřiny dodané v Česku pro rok 2026 na burze EEX

Ukázka spotových cen na denním trhu v Česku v květnu 2023 a v únoru 2024 dle OTE

Denní trh

◀ 25. květen 2023 ▶

Výsledky denního trhu ČR - 25.05.2023

Denní trh

◀ 22. únor 2024 ▶

Výsledky denního trhu ČR - 22.02.2024

Druhou kategorií výnosů společenství je poskytování služeb sdílení v případě, kdy se sdílí energie ze zdrojů jednotlivých členů. Poskytování sdílení pak představuje službu, kterou společenství poskytuje výrobcům zapojeným do společenství a bez které sdílení nelze realizovat.

Do výnosů můžete zařadit:

- **Jednorázový poplatek** za zapojení do sdílení, který odráží náklady společenství za přípravu a poskytnutí smluv, za organizování sdílení a zapojování členů do společenství nebo stanovení alokačních klíčů.
- **Pravidelné platby za správu sdílení**, fakturaci či komunikaci se členy. Tyto platby mohou být stanoveny buď za kWh dodanou do sdílení, nebo jako fixní platby za velikost zdroje aj.

Společenství může poskytovat i další služby, pokud jsou v souladu s jeho stanovami. Může jít o poskytování poradenství, zpracovávání dotací, projekční činnost, nákupy a instalace zdrojů energie pro členy, opatření na úspory energie a další.

Dotace

Obnovitelné zdroje energie pro energetické společenství, jeho členy nebo aktivní zákazníky můžete financovat pomocí dotací. Níže uvádíme přehled aktuálních a plánovaných dotací podle stavu v létě 2025:

Modernizační fond – program RES+

Aktuální výzvy Modernizačního fondu cílí na projekty FVE, baterií, energetického managementu, případně vodíkových elektrolyzérů žadatelů z podnikatelského i veřejného sektoru.

Aktuálně jsou otevřeny tyto výzvy:

- RES+ č. 1/2024 – Fotovoltaické elektrárny do 5 MWp s vlastní spotřebou pro podniky s podporou 30 %. V této výzvě platí výrazné omezení rezervovaného výkonu pro připojení elektrárny do sítě, který může dosáhnout maximálně 30 % instalovaného výkonu FVE.
- RES+ č. 3/2024 – Fotovoltaické elektrárny na veřejných budovách. Je určena pro obce do 3 000 obyvatel. Maximální míra podpory dosahuje 60 % výdajů projektu, podpořit je možné i jednotlivé projekty včetně připojených baterií, energetického managementu a vyvolaných nákladů na opravy střech nebo elektroinstalace.
- Výzva RES+ č. 4/2024 – Komunální a komunitní fotovoltaické elektrárny. Je určena pro obce, kraje, příspěvkové organizace, církve a nově také pro energetická společenství. Vždy se musí jednat o sdružené projekty více fotovoltaik včetně připojených baterií a vyvolaných nákladů na opravy střech nebo elektroinstalace. Energetický management je možné podpořit i v budovách, kde není instalována FVE. Maximální podpora na instalaci FVE činí 45 %, na baterie, elektrolyzér a další investice je to 30 %.

Nově je výzva otevřena také pro energetická společenství registrovaná na ERÚ. Ta mohou instalovat fotovoltaiky také na budovách svých členů. Podíl elektráren na budovách podnikatelů může dosáhnout max. 20 %, instalace na veřejných budovách, rodinných a bytových domech nejsou omezeny.

Modernizační fond – program KOMUNERG

V programu KOMUNERG zatím nejsou vypsány žádné výzvy, nicméně se již připravuje první podoba programu. Základní parametry by měly být známy v říjnu 2025, otevření výzvy pak lze odhadovat na zimu 2025 až jaro 2026.

První výzva by měla cílit na projekty optimalizace sdílení energie v energetických společenstvích a řízení výroby, akumulace a spotřeby. Mezi způsobilými výdaji by měly být zařízení pro měření a řízení spotřeby v budovách členů společenství, software pro řízení sdílení a baterie. Cílovými příjemci podpory budou energetická společenství.

Další podoba programu není známa, podporovaná opatření by v budoucnu mohla zahrnovat:

- výstavbu fotovoltaických a větrných elektráren,
- systémy aktivního hospodaření s energií (včetně měření a regulace),
- systémy akumulace elektrické a tepelné energie,
- využívání komunitních bioplynových stanic pro bioodpady vytříděné ve společenství,
- využívání komunitních elektráren využívajících nepalivové OZE, s možností výstavby LDS,
- využívání komunitních dobíjecích stanic a infrastrukturu pro carsharing,
- podporu rozvoje energetických komunit a další.

Nová zelená úsporám (NZÚ)

Dlouhodobě úspěšný a oblíbený program v roce 2025 změnil svou podobu. Pro komunitní energetiku jsou relevantní programy, které nabízejí financování FVE pro:

- rodinné domy v programu Oprav dům po babičce – jedná se o podporu důkladných energetických renovací s možným využitím FVE. Financování je ex ante, tedy podpora 50 % realizačních výdajů je vyplácena ještě před zahájením realizace. Na dofinancování druhé poloviny je možné využít úvěr, který přímo k této dotaci nabízí banky.
- Rodinné domy v programu Nová zelená úsporám Light – program již není cílen jen na seniory a zranitelné domácnosti, ale na všechna částečná opatření na rodinných domech. Lze z něj tedy financovat i samostatné pořízení FVE. Maximální podpora na FVE s baterií je 140 000 Kč, pro projekty nad 100 000 Kč je nutné zapojení do sdílení energie nebo flexibility.

V oblasti bytových domů jde o programy, které financují jak instalaci FVE, tak úpravu rozvodů a technologie pro sdílení energie:

- bytové domy – základní program s podporou max. 50 % je pro vlastníky bytového domu;
- bytové domy ve vlastnictví SVJ a BD se stejnou podporou a bonusem 150 000 Kč pro nízkopříjmové domácnosti;
- bytové domy ve vlastnictví obcí s podporou max. 70 % přímých realizačních výdajů a bonusem pro nízkopříjmové domácnosti do výše 150 000 Kč/domácnost.

Národní plán obnovy (NPO)

V rámci NPO probíhá realizace projektů z Výzvy 07/2023 Národního programu Životní prostředí, které se soustředí na studie proveditelnosti a založení energetického společenství. Projektů je 53, možná je některý z nich i ve vašem okolí a lze se od něj inspirovat.

Národní rozvojová banka

NRB nabízí podnikatelům bezúročný úvěr na instalaci fotovoltaiky do 50 kW s bateriemi. Kromě úvěru je při úspěšné realizaci navíc možné získat dotaci až 30 % ve formě odpuštění posledních splátek úvěru. Program je i přes opakované navýšení alokace již prakticky vyčerpán.

Operační program Technologie a Konkurenceschopnost (OPTAK)

Z OPTAK letos na jaře dle harmonogramu očekáváme otevření výzvy s názvem Obnovitelné zdroje energie – větrné elektrárny – výzva II. Jedná se o průběžnou soutěžní výzvu pro podnikatele s celkovou alokací 2 miliardy Kč.

Další zdroje financování

Energetická společenství mohou využívat i další zdroje financování, například úvěry, navýšení vkladu členů, crowdfunding, mikropůjčky, nefinanční zdroje či podporu obcí nebo MAS. Stručný přehled níže vám přiblíží, jak nad dalšími zdroji uvažovat.

- **Úvěr** přímo pro energetická společenství budete zatím shánět stěží. Konkrétní možnosti ale budeme v Unii komunitní energetiky ve spolupráci s bankami ověřovat v souvislosti s přípravou investičního nástroje v dotačním programu Komunerg.
- **Navýšení členských vkladů** jsou dodatečné finanční prostředky, které členové společenství poskytují nad rámec povinného vkladu. Navýšení jsou dobrovolná a zpravidla se zakládají na vyšším podílu ze zisku společenství. Mohou být také spojena s různými motivujícími opatřeními, jako jsou slevy na služby společenství nebo na elektřinu, přednostní realizace vybraných projektů apod.
- **Crowdfunding** představuje formu financování, při které se prostřednictvím online platformy shromažďují prostředky od jednotlivců nebo skupin lidí, kteří chtějí podpořit konkrétní projekty. Na oplátku mohou přispěvatelé za podporu projektu získat odměny, případně podíl na ziscích nebo příjmech z projektu, na který přispěli.
- **Půjčky** v tradiční bankovní formě získáte na standardní projekty výstavby OZE, rekonstrukce budov apod., potřebujete však bance standardně prokázat návratnost a udržitelnost projektu. Z toho důvodu může být obtížné daný způsob financování na projekty společenství získat. S žádostí o půjčku se ale můžete obrátit i na členy.
- **Mikropůjčky** jsou malé úvěry, obvykle poskytované členy společenství a určené k financování investic. Jedním z klíčových rysů mikropůjček je, že ze strany společenství nevyžadují tradiční záruky nebo zajištění. Obvykle jsou tyto úvěry poskytovány za konkurenčních podmínek, tak aby přinášely poskytovatelům srovnatelný výnos s jinými způsoby zhodnocení peněz.
- Pod **nefinančními zdroji** si můžete představit např. výhodný nebo nulový nájem střeš, dobrovolnou práci členů pro společenství apod. Nepeněžní plnění je možné odměnit formou snížení nebo prominutí ceny za sdílení elektřiny.
 - V případě družstva si ve stanovách můžete určit i možnost nepeněžního vkladu do společenství (např. provádění práce nebo poskytování služeb členem energetickému společenství). V takovém případě musíte nechat vklad nacenit soudním znalcem, což může představovat další náklady. Nepeněžní vklad a jeho ocenění musí před jeho vložením vždy schválit členská nebo ustavující schůze.
- **Podpora obcí a MAS** – institucionalizovaní zakladatelé mohou společenství pomáhat v rámci svých personálních a odborných kapacit například v povolovacích procesech, dotacích nebo jako poradci MAS pro energetiku a další. Obce mohou nabídnout i výhodné podmínky pro umístění zdrojů na střeších nebo nevyužitých plochách.

Jak na sdílení a potřebná povolení před zahájením instalace

Povolování zdrojů zapojených do společenství

Pokud teprve **plánujete výstavbu zdrojů**, které chcete do sdílení zapojit, potřebujete získat povolení k výstavbě. Povolovací procesy se přitom **liší v závislosti na druhu vámi plánovaného zdroje** (např. FVE, VTE či bioplynové stanice). Zpravidla zahrnují:

- připojení výroby k distribuční soustavě,
- povolení podle stavebního zákona,
- získání licence na výrobu elektřiny od ERÚ,
- některé projekty, typicky VTE, mohou zahrnout i posuzování vlivů na životní prostředí (EIA).

Nejprve začněte řešit **smlouvu o připojení výroby k distribuční soustavě** a požádejte o připojení příslušného provozovatele regionální distribuční soustavy (ČEZ Distribuce, PREdistribuce nebo EG.D). PDS má povinnost rozhodnout do 30 dnů od podání žádosti. Pokud v dané lokalitě není **volná kapacita distribuční soustavy**, můžete projekt realizovat jen bez přetoků (a tedy i bez možnosti sdílet) v pozdějším termínu – až PDS posílí kapacitu sítě.

Před samotnou instalací či koupí FVE proto určitě počkejte na výsledek žádosti o připojení. Někteří distributoři již umožňují dohledat informace o dostupné kapacitě sítě na svých webech (např. [EG.D*](#) a [ČEZ Distribuce**](#)). **Od 1. 4. 2024 je informování o volné kapacitě sítě na internetových stránkách PDS povinné.**

Pro účely realizace FVE v obci jsme v minulosti připravili manuál, který vás přehledně provede celým procesem. Náš návod [Jak na solární elektrárny v obci](#) se týká nejen povolování, ale i přípravy celého projektu, včetně financování či komunikace s veřejností. Pokud bydlíte v bytě, využijte zase náš manuál [Jak na společnou fotovoltaiku v bytových domech](#), pokud jste např. SVJ, které o sdílení ve vašem domě uvažuje.

Povolováním FVE vás krok za krokem podrobně a zdarma provede návod v [poradně společnosti Frank Bold](#).

Frank Bold

* Mapa připojitelnosti EG.D je dostupná na: <https://pripojitelnost.egd.cz/public/occ?lang=cs>.

** Volnou kapacitu v distribučním území ČEZ se dozvíte na: <https://www.cezdistribuce.cz/cs/pro-vyrobce/volna-distribucni-kapacita-pro-pripojovani-vyroben>.

Provoz energetického společenství

Po založení energetického společenství přichází na řadu provozní otázky, mnoho z nich jste již však řešili při jeho zakládání a zodpověděli si je ve stanovách. Důležité je zejména určení **pravomocí představenstva a členské schůze, míry volnosti, kterou mají jednatele při finančních transakcích a zajištění provozuschopnosti** v případě nedostatečné účasti členů na schůzích.

Organizační provoz

Po zakládající členské schůzi přichází zápis družstva nebo spolku do veřejných rejstříků. Stejně jako u realizace projektů, i u zakládání společenství platí, že **snazší je začít v malém**. Potřebujete totiž připravit členskou schůzi, kam se členové společenství dostaví osobně, sehnat všechny jejich podpisy, čestná prohlášení a další.

TIP: Při zakládání družstva potřebujete na schůzi i notáře, doporučujeme jej proto rovnou využít i k zápisu do obchodního rejstříku. Všechna prohlášení a pověření musí být opatřena ověřeným podpisem a pro potvrzení notářského zápisu se musíte dostavit přímo na úřad notáře. Připravte si proto po založení družstva ještě kapacity na dokončení potřebných dokumentů.

Energetické společenství pak na základě stanov vede představenstvo nebo předseda. Kromě povinných členských schůzí doporučujeme organizovat pravidelná neformální setkání se členy. **Pro předjednané záměry a usnesení využijte písemnou formu hlasování per rollam, které můžete zorganizovat i elektronicky.**

Finanční provoz

Co vše spadá do finančního provozu společenství? V první řadě založte bankovní účet a zahajte vedení účetnictví. V případě, že zakládáte družstvo a potřebujete od členů přijímat vstupní vklady dříve, než můžete založit účet, určete jednoho ze zakladatelů jako správce vkladů a dočasně shromažďujte prostředky u něj.

V počáteční fázi realizace a zapojování prvních zdrojů bude mít společenství nejspíše nižší výnosy a náklady naopak spíše vyšší. Se členy proto **transparentně komunikujte reálná očekávání ohledně cen a podmínek sdílení a vysvětluje nefinanční benefity účasti ve společenství**, např. dlouhodobě stabilní cenu.

Technický provoz

Ve smlouvě s dodavatelem technologií budete mít určeny záruky a případné povinné prohlídky, které budete muset splnit. **Prohlídky nad rámec záruky domluvte přímo s realizační firmou** a stanovte si cenu za servis na několik let dopředu. Nejporuchovější součástí FVE je střídač, u něj proto zvažte prodlouženou záruku. U všech technologií **nezapomínejte na pravidelné povinné revize**.

Do rozhodování zapojujte členy

Rozhodnutí, která mohou mít významný vliv na finanční situaci společenství, na rozvoj projektů nebo možnosti členů zapojovat se, **číňte spolu se členy a své záměry jim předem komunikujte**. Vedení společenství by mělo připravit plán na zapojování členů, kde postupně rozvine komunikaci mezi společenstvím a členy a jejich zapojení do aktivit společenství, ať už budou dobrovolné, nebo placené.

VI.

**Jaké další
změny
komunitní
energetiku
čekají?**

Co přináší Lex OZE III?

Sdílení elektřiny nemusí být jedinou činností vašeho energetického společenství. Schválená legislativa Lex OZE III otevřela další možnosti, jak může vaše komunita optimalizovat svou výrobu a spotřebu a docílit dalších úspor. Díky zavedení tzv. agregace flexibility v ČR a právní úpravě akumulace energie se můžete podílet na silícím rozvoji decentralizace české energetiky. Pro vás jako účastníky sdílení je to navíc zajímavé i z ekonomického hlediska.

Agregace flexibility a komunitní energetika

Co je flexibilita?

Flexibilita dle novely znamená schopnost změnit svou předpokládanou dodávku nebo spotřebu v předávacím místě v reakci na změny cen elektřiny na trhu. Flexibilita vzniká například ve chvíli, kdy se sníží odběr např. spotřebiče oproti jeho předpokládanému plánu spotřeby (diagramu). Rozdíl mezi skutečnou a předpokládanou spotřebou v určitém časovém úseku se označuje právě jako flexibilita. Obdobně funguje flexibilita i na straně výroby nebo bateriových úložišť. V domácnostech mohou flexibilitu nabízet například tepelná čerpadla, bojler nebo elektromobily. Známější jsou však příklady z průmyslu – regulaci velkých spotřebičů známe např. z chladíren, mrazíren či papíren.

Co znamená agregace flexibility?

Agregace znamená hromadné řízení a správu flexibility většího množství výrobců a spotřebitelů. Evropské právo zavedlo tzv. nezávislé agregátory flexibility, kteří již nově nebudou muset být zároveň i dodavateli elektřiny. Tito agregátoři shromáždí dostupnou flexibilitu od svých poskytovatelů flexibility (spotřebitelů nebo výrobců elektřiny) a nabídnou ji na trzích s flexibilitou například provozovateli přenosové soustavy, aby mohl lépe a levněji řídit její zatížení (tzv. technická flexibilita), případně obchodníkům s elektřinou pro účely řízení jejich odchylky (tzv. obchodní flexibilita). Uvedení poskytovatelé flexibility budou za její poskytování finančně odměňováni skrze agregátora. Fungování agregace ilustruje obrázek vpravo. Agregátor sdružuje dostupnou flexibilitu svých poskytovatelů a následně ji nabízí provozovateli sítě nebo obchodníkovi s elektřinou, který ho za to finančně odměňuje. Agregátor se za poskytnutou flexibilitu vyrovnává také s jednotlivými spotřebiteli a výrobci, kteří ji poskytli.

Jak probíhá agregace flexibility

Jak agregaci flexibility využijete ve společenství?

Doposud existuje možnost poskytovat flexibilitu pouze integrovanému agregátorovi. To nabízí například společnost Electree, ale nově také větší obchodníci. Od 1. 8. 2026 bude možné poskytovat technickou flexibilitu nezávislému agregátorovi. A od 1. 12. 2027 pak bude zavedeno právo poskytovat obchodní flexibilitu nezávislému agregátorovi. Splnění obou termínů bude záležet na včasné realizaci nových funkcionalit Elektroenergetického datového centra.

Akumulace a sdílení elektřiny z baterií

Novinkou Lex OZE III je i možnost provozování tzv. stand-alone baterií, tedy těch samostatně stojících a připojených do sítě. Energetická společenství budou moci od 1. 10. 2025 provozovat velkokapacitní volně stojící baterie, například za účelem sdílení přes den vyrobené elektřiny do veřejného osvětlení, které u řady obcí tvoří největší položku ve spotřebě energie. Mohou se vyplatit také pro účely poskytování podpůrných služeb. Bateriová úložiště jsou pro společenství velkým potenciálním zdrojem flexibility a zároveň mohou odlehčit distribuční síti. Za účelem akumulace je zavedena nová licence na ukládání elektřiny pro zařízení s instalovaným výkonem nad 100 kW. O tuto novou licenci lze žádat u Energetického regulačního úřadu již od 1. 8. 2025. Pokud je baterie společně připojená s výrobnou a dosahuje max. 1,2násobku instalovaného výkonu výroby, licence na ukládání elektřiny není vyžadována.

Jaké další možnosti přinese zprovoznění plných funkcí EDC?

Důležitou změnou, kterou má přinést plný provoz EDC od konce roku 2027, je možnost výběru mezi různými metodami sdílení, především zavedení efektivnější dynamické a kombinované (hybridní) metody sdílení. Rozdíly mezi těmito metodami popisujeme níže.

Statická metoda

Ve statické metodě se sdílená elektřina rozdělí podle předem stanovených a neměnných procent. Pokud některý účastník sdílení v daném patnáctiminutovém intervalu sdílenou elektřinu nespotřebuje, jiný člen nebo aktivní zákazník ji nemůže využít. To platí v případě, kdy je statická metoda jednokolová. V případě vícekolové statické metody se však v postupně opakujících se krocích (tzv. iteracích) většina elektřiny mezi odběratele rozdělí a její účinnost se podstatně zvyšuje. V současnosti se statická metoda s pěti opakováními uplatní u menších skupin sdílení do 50 EAN. U větších skupin probíhá pouze v jednom kole.

Výhodou statické metody je lepší předvídatelnost díky předem dohodnutým podílům na sdílené elektřině. Nevýhody však převažují, protože statická metoda nevede k využití většiny elektřiny uvnitř společenství. Pokud člen v daném intervalu svůj podíl nespotřebuje, může společenství přebytek prodat jako přetok do sítě, zpravidla za nižší cenu, než je cena obchodníka. Metoda rovněž nemotivuje ke zvýšení soudobosti výroby a spotřeby.

Dynamická metoda

Dynamická metoda je vždy jednokolová, ale na rozdíl od statické metody se při ní zohledňuje aktuální spotřeba elektřiny každého účastníka sdílení. Nejvíce sdílené elektřiny dostane ten, kdo v daném patnáctiminutovém intervalu nejvíce spotřebovává. Díky dynamické metodě se ve společenství členům nasdílí více vlastní elektřiny, teoreticky až do výše jejich spotřeby v daném okamžiku. Mnohem více motivuje k soudobosti výroby a spotřeby, ale může nepřiměřeně zvýhodňovat jednotlivce s vysokou spotřebou oproti ostatním, kteří se snaží svou spotřebu snižovat.

Hybridní metoda

Hybridní metoda ve dvou kolech kombinuje nejprve statickou a poté dynamickou metodu, proto se jí také často říká kombinovaná metoda. V prvním kole se elektřina rozdělí staticky, podle předem stanovených procent, ale pokud některý účastník sdílení v daném patnáctiminutovém intervalu sdílenou elektřinu nespotřebuje, zbývající elektřina se rozdělí mezi ostatní členy podle jejich aktuální spotřeby (dynamicky). Kombinovaná metoda v sobě spojuje výhody statické i dynamické metody a do značné míry eliminuje jejich nedostatky. Z pohledu členů společenství je i nejspřavedlivější, protože každý člen nejprve dostane svůj podíl a zbývající elektřina se členům rozdělí dle jejich aktuální spotřeby.

Vysvětlení k infografice o metodách rozdělování elektřiny

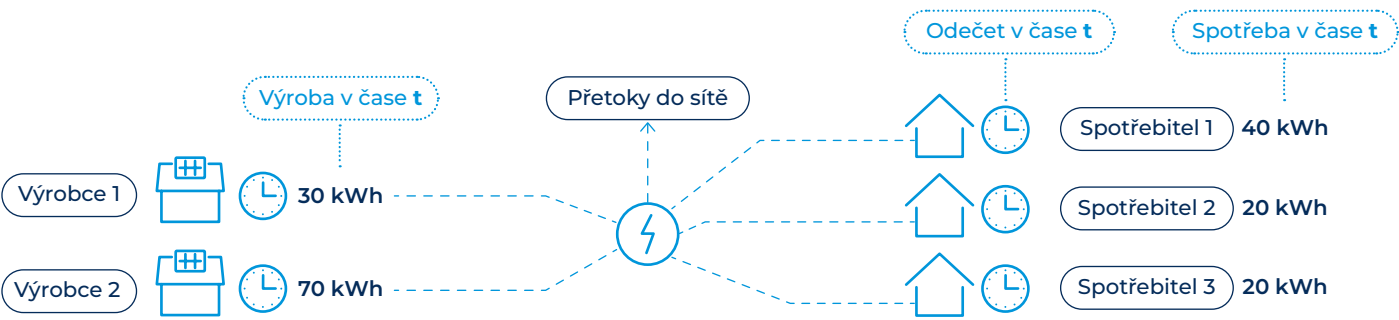
Rozeberme si příklad na infografice níže. Celková výroba společenství v patnáctiminutovém intervalu činí 100 kWh a celková spotřeba členů jen 80 kWh. Ve společenství se tedy aktuálně spotřebuje maximálně 80 kWh, protože 20 kWh navíc se automaticky stává přetokem a nejde je rozdělit.

U statické metody vidíte stanovená procenta, dle kterých se elektřina rozděluje. Ačkoli má spotřebitel 1 nejvyšší spotřebu (40 kWh), jeho alokační klíč je jen 20 % (počítá se z celkové spotřeby všech členů 80 kWh) a ze sdílení pokryje necelou polovinu své aktuální spotřeby. Spotřebitel 2 má stejný alokační klíč jako spotřebitel 1, ale díky nižší spotřebě už musí ze sítě nakoupit jen 4 kWh. Kvůli alokačnímu klíči spotřebitele 3 má pak společenství celkově mnohem větší přetok (20 + 28 kWh), protože spotřebovává v danou chvíli málo elektřiny.

U dynamické metody se elektřina přiřazuje dle aktuální spotřeby a vzniká nejmenší možný přetok – 20 kWh.

Při hybridním rozdělování se elektřina dělí nejprve staticky jako v prvním sloupci. Nerozdělený přebytek v tuto chvíli činí 28 kWh a ve druhém kole se rozdělí dynamicky mezi spotřebitele 1 a 2, protože spotřebitel 3 už svou spotřebu pokryl v prvním kole. Spotřebitel 1 pro pokrytí spotřeby schází 24 kWh a spotřebitel 2 jen 4 kWh. Nově však počítáme s 28 kWh, které představují elektřinu, kterou je ještě možné rozdělit (24 kWh představuje necelých 86 % a 4 kWh mírně nad 14 % podílu na sdílené elektřině).

Metody rozdělování elektřiny

STATICKÁ METODA	DYNAMICKÁ METODA	HYBRIDNÍ METODA
Množství elektřiny, které putuje člena společnosti ze sdílené výroby záleží na pevně daném podílu (např. v %).	Elektřina vyrobená společností se přiřazuje jeho členům dle jejich aktuální spotřeby.	Kombinuje statickou a dynamickou metodu, elektřina se nejprve rozdělí dle pevného podílu a případný přebytek se rozdělí dle aktuální spotřeby členů společnosti dynamicky.
ALOKAČNÍ KLÍČ S1 20 % S2 20 % S3 60 %	ALOKAČNÍ KLÍČ S1 40/80 = 50 % S2 20/80 = 25 % S3 20/80 = 25 %	ALOKAČNÍ KLÍČ – 1. krok S1 20 % S2 20 % S3 60 %
PŘÍKLAD VYÚČTOVÁNÍ Alokace v t S1 20 % × 80 kWh = 16 kWh S2 20 % × 80 kWh = 16 kWh S3 60 % × 80 kWh = 48 kWh Odběr ze sítě S1 40 – 16 = 24 kWh S2 20 – 16 = 4 kWh S3 0 kWh (28 kWh+) Přetok celkem 20 + 28 = 48 kWh	PŘÍKLAD VYÚČTOVÁNÍ Alokace v t S1 50 % × 80 kWh = 40 kWh S2 25 % × 80 kWh = 20 kWh S3 25 % × 80 kWh = 20 kWh Odběr ze sítě S1 0 kWh S2 0 kWh S3 0 kWh Přetok celkem 20 kWh	Alokace v t S1 20 % × 80 kWh = 16 kWh S2 20 % × 80 kWh = 16 kWh S3 60 % × 80 kWh = 48 kWh (28 kWh přebytek) ALOKAČNÍ KLÍČ – 2. krok S1 24/28 = 86 % S2 4/28 = 14 % S3 0 Alokace v t S1 86 % × 28 = 24 kWh S2 14 % × 28 = 4 kWh S3 0 Odběr ze sítě S1, S2, S3 0 kWh Přetok celkem 20 kWh
VÝHODY Lepší předvídatelnost předem dohodnutých podílů na sdílené elektřině.	VÝHODY Větší množství elektřiny je využito v rámci společnosti.	VÝHODY Spojuje všechny výhody statické i dynamické metody a zároveň eliminuje jejich nedostatky.
NEVÝHODY Není flexibilní a nevede k využití větší elektřiny uvnitř společnosti. Pokud člen v daném intervalu sdílenou elektřinu nespotřebuje, je prodána jako přetok do sítě. To není ekonomicky příliš výhodné.	NEVÝHODY Může nepřiměřeně zvýhodnit jednotlivce s vysokou spotřebou oproti ostatním členům společnosti, kteří se snaží snižovat svou spotřebu.	NEVÝHODY Menší předvídatelnost než u prosté statické metody.

VII.

**Hledáte další
inspiraci?**

Stáhněte si naše předchozí publikace

Jak na solární elektrárny v obci

www.bit.ly/navod-na-fve-v-obci

Jak na společnou fotovoltaiku u bytových domů

www.bit.ly/jak-na-spolecnou-fve-u-bytovych-domu-UKEN

Jak získat občany a samosprávy na svou stranu při výstavbě OZE?

www.bit.ly/nimby_sbornik

Spolupráce obcí a občanů v komunitní energetice. Příklady z Německa

www.bit.ly/spoluprace-obci-obcanu

Ekonomika sdílení elektřiny

www.bit.ly/ekonomika-sdileni-elektřiny

Praktický průvodce daněmi a sdílením elektřiny

www.bit.ly/prakticky-pruvodce-danemi-a-sdilenim-elektřiny

VIII.

**Kdo vám
s projektem
může pomoci?**

S našimi členy při vytváření expertních podkladů a návodů úzce spolupracujeme, mnoho z nich vám přitom může poskytnout služby v komunitní či komunální energetice, včetně sdílení elektřiny v bytových domech. Níže přinášíme přehled a reference členů UKEN.

Partneři UKEN

Domy sobě

www.domysobe.cz

Domy sobě poskytují fotovoltaiku a další energeticky úsporné služby pro bytové domy po celé ČR. Standardní úsporu díky solární energii výrazně zvyšují nabídkou sloučení odběrných míst, které zbavuje majitele bytů většiny zbytečných poplatků okolo elektřiny samotné. Domy sobě mají pevné zázemí ve společnosti PT Koncept, která se v rámci značky Veolia specializuje na ekologicky udržitelná řešení. V rámci partnerství s UKEN se podílejí na tvorbě legislativy pro sdílení energií v komunitní energetice. Jsou také členem Solární asociace a prosazují její Kodex poctivé instalační firmy.

Podrobný přehled předaných a plánovaných realizací najdete na www.domysobe.cz/realizace.

Reference komunitní energetiky: SVJ, Hradec Králové

Fotovoltaika + aplikace Dominiq – komunitní energetika	
Roční úspora	430 678 Kč
Velikost elektrárny	14,72 kWp
Velikost baterie	12,3 kWp
Výše investice	2 501 934 Kč
Dotace	992 600 Kč
Návratnost investice	5,4 roku

ECM System Solutions s.r.o.

www.ecmsystem.cz

ECM System Solutions se od svého vzniku v roce 2009 zabývá vývojem aplikací a systémů. Od roku 2017, kdy se začala věnovat řízení energetiky (kotelny, KGJ, FVE a první mikrogridy), se její ukotvení na trhu řízení energetických zdrojů výrazně upevnilo. K řízení energetických zdrojů pak následoval vlastní nástroj pro monitoring a dispečink.

Nyní vyvíjí a provozuje cloudový systém chytrého monitoringu a řízení energetických zdrojů pod názvem marfy. Marfy umí spravovat a řídit komunitní energetiky a je připraven pro agregaci flexibility a inteligentní energetiku, včetně prediktivních systémů výroby a spotřeby energií.

V oboru chytrých řešení pro energetiku je ECM System Solution jedním z lídrů na trhu. Aplikaci marfy již využívají desítky firem (např. ČEPRO, EUROVIA a další) i samospráv (obec Mikolajice, Stěbořice, Branka u Opavy, Litultovice, ENERKOM Opavsko a další).

Domy sobě

Rozšíření členové UKEN

Zihos Solar s.r.o.

zihos.solar

Zihos Solar se specializuje na konzultační a realizační činnost v oblasti FVE, a to i s přesahem do komunitní energetiky. Řeší instalace pro rodinné domy, firmy, obce i bytové domy včetně návrhu, projektové dokumentace a vyřízení dotací. Ke každému projektu přistupuje individuálně, s důrazem na přání a představy klienta. Firma Zihos je na trhu od roku 1991 a jako jediná realizační firma v ČR má vlastní výrobu střešních konstrukcí a rozvaděčů ve svém strojírenském závodě ve Švihově.

Reference

- Spolupráce s Hnutím DUHA na vzniku 1. družstevní fotovoltaické elektrárny v ČR.
- Návrhy komunitních projektů pro obce (Milevsko, Malenice, Horní Stropnice, Lom u Blatné a další), specializace na menší projekty pro obce do 3 000 obyvatel.

PROTUR – Precession ROLLing TURbine s.r.o.

www.protur-turbine.com

Ryze česká technologie PROTUR je vodní mikrozdroj generující elektrickou energii již na spádech vody od 60 cm při minimálním průtoku 35 litrů za vteřinu. Uplatnění nachází v mnoha segmentech v rámci decentralizované energetiky. Aktuálně je instalován především v rámci průmyslových či zemědělských aplikací (ČOV, chladicí okruhy, odtokové kanály elektráren, chovné rybníky a sádky atd.) či jako obnova vodních turbín na malých vodních elektrárnách a mlýnech.

PROTUR zajišťuje decentralizovanou, kontinuální a čistou výrobu elektrické energie. Aktivně připravuje další možnosti využití technologie i v rámci přirozených vodních toků a spolupracuje na výzkumu s VÚV TGM* o neinvazivnosti této technologie ve vodních tocích. Jejich cílem je zpřístupnit PROTUR komunitní komunální energetice i koncovým uživatelům. Při realizaci a instalaci staví na dlouholeté zkušenosti díky spolupráci se společností ŽDAS, a.s.

RENARDS, a.s.

www.renards.cz

„Fotovoltaika je ekologický zdroj elektřiny, který se jen tak nevyčerpá. Přestože se na počátku může zdát investice výrazná, dlouhodobě se vyplatí, protože její návratnost se neustále zkracuje. Ceny silové elektřiny sice krátkodobě klesají, ovšem provozovatelé sítí výrazně navyšují distribuční poplatky, které začínají výrazně vstupovat do koncové fakturace. Kdy jindy investovat a využít velmi slušnou dotační podporu, když ne teď!“

Reference

- Obec Otnice (střecha ZŠ) a Soběhrdy (hasičská klubovna, fotbalové kabiny a obchod).
- Společnost MERYDEN, a.s., (nevyužitý starý zemědělský areál Boňkov).
- Projekty pro SAKO Brno SOLAR a.s. v rámci jejich projektu na městských střeších.

* Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka

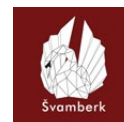
Švamberk.com, SE

www.svamberk.com

Společnost Švamberk.com, SE, (evropská akciová společnost) je díky mnohaletému působení v oboru jedním z největších odborníků na problematiku bytových družstev, společenství vlastníků a jiných komplikovanějších forem bydlení v Česku.

Hlavním předmětem její činnosti jsou rozsáhlé regenerační projekty bytových domů s využitím aktuálních dotačních titulů. V této oblasti má společnost přes 20 let zkušeností a pochlubit se může více než 3 000 opravenými domy po celé ČR.

Více informací včetně prokliku na referenční akce najdete na stránkách společnosti a na www.eurorevit.cz.

EkoWATT

www.ekowatt.cz

Vizí EkoWATTu je energetická soběstačnost budov, obcí, měst a regionů. Soběstačnost trvale udržitelná a dostupná. „Proto našim klientům poskytujeme již 33 let kvalitní poradenství. Jsme nezávislí na komerčních subjektech a stojíme vždy na straně klienta. Pomáháme občanům, podnikatelům, obcím a obzvláště rádi také neziskovému sektoru, v němž máme kořeny.“

EkoWATT se podílel na přípravě legislativy a dotačních podmínek pro komunitní energetiku.

Reference

- Chytré Líchy – řešení energetiky v rámci nové městské čtvrti.
- NOHO – dva projekty komunitní energetiky v rámci bytové výstavby.
- Národní síť MAS ČR – školení pro pracovníky MAS v oblasti energetiky.

DECLIMA s.r.o.

www.declima.cz/chytre-budovy

„Jsme nadšenci do automatizace budov a kotlen, věnujeme se energy managementu. Dokážeme propojit všechny technologie v budově a maximalizovat jejich účinnost. Vždycky začínáme poctivým měřením energií. Data analyzujeme a najdeme ta správná řešení. Projektujeme, instalujeme, servisujeme. Od elektroinstalace po komplexní automatizaci.“

Referenční video z modernizace technologií závodu Hydac v Plané nad Lužnicí najdete na www.bit.ly/declima.

BENEKOV ESCO s.r.o.

www.fotovoltaikabenekovesco.cz

„Zabýváme se vývojem, výrobou a instalací FVE a malých VTE. Sídlíme v Moravskoslezském kraji a jsme držiteli více než 20 užitečných vzorů, patentů a vynálezů v oblasti výroby elektřiny z OZE. Významnou část našich realizací tvoří i instalace FVE na bytové domy. Realizujeme školení a semináře pro státní správu. Jsme členy projektu iKomunita a provozujeme web www.komunitnienergetika.cz.“

Reference

- FVE na 150 bytových domech v celé ČR v rámci projektu iKomunita.
- FVE na objektech Ridera Sport, Nemocnice Krnov a další desítky realizací na objektech municipalit.

G-PROJECT, s.r.o.

www.g-project.cz

Společnost G-PROJECT se již od roku 2003 věnuje dotačnímu poradenství a managementu. Zaměřuje se předně na dotace pro veřejný sektor (obce, školy, nemocnice) či neziskové organizace. Věnuje se širokému portfoliu dotačních programů, od evropských fondů po národní programy, a své klienty provází dotačním labyrintem od prvotní konzultace záměru přes přípravu žádosti o dotaci a její administraci až po dohled nad udržitelností projektu. Nabízí i dotační služby v oblasti energetických úspor, OZE a komunitní energetiky.

Reference

- Zateplení pláště budovy ZŠ a MŠ Štěpánovice, snížení energetické náročnosti ZŠ Lenora, zateplení sportovní haly v Nové Bystřici, snížení energetické náročnosti budovy Gymnázia Česká, České Budějovice.
- Pořízení elektromobilu – Nemocnice Písek, Nemocnice Strakonice, Nemocnice Tábor, Nemocnice Čáslav, SOŠ a SOU Kaplice, SŠRV Jakuba Krčína, Třeboň.
- Energetické úspory gastroprovozu Gymnázia J. Š. Baara, Domažlice.

ASITIS s.r.o.

www.asitis.cz

Společnost ASITIS se specializuje na poradenství v oblasti udržitelnosti lidských sídel a organizací, zmírňování a přizpůsobování se změnám klimatu. S využitím možností analýzy satelitních snímků a inovativního přístupu nabízí komplexní řešení pro adaptační strategie, akční plány v oblasti udržitelné energetiky a klimatu, dekarbonizační iniciativy, strategie ekologizace a využívání obnovitelných zdrojů energie.

Zpracovává technicko-ekonomické studie využití OZE a energeticky úsporných opatření, studie proveditelnosti v oblastech energetiky, energetické posudky, nabízí přípravu energetických společenství včetně technické, obchodní a právně-organizační rovin. Dodává komplexní služby v oblasti hodnocení uhlíkové stopy, LCA a ESG.

Odborníci z ASITIS jsou také zapojeni do řešení vědecko-výzkumných projektů s partnery VUT v Brně, Univerzitou Palackého v Olomouci či VÚMOP, účastní se mezinárodních projektů v rámci HORIZON EUROPE a projektů European Space Agency.

ENETIQA a.s.

www.enetiqa.cz

Energetická skupina ENETIQA patří k předním výrobcům a distributorům tepelné energie v ČR. Kromě výroby tepla vyrábí a dodává elektrickou energii a současně poskytuje služby výkonové rovnováhy pro elektrizační soustavu. Dceřiné společnosti ENETIQA zajišťují dodávky tepla ve 14 městech. Lokální charakter skupiny se neobejde bez úzké spolupráce s místními partnery v oblasti energetiky. Rozvoj komunitní energetiky je tudíž pro skupinu ENETIQA příležitostí podpořit a nabídnout své zkušenosti a služby vznikajícím energetickým společenstvím.

Reference

Statutární město Liberec je jediné české město vybrané Evropskou komisí do Mise 100 klimaticky neutrálních měst, která je podpořena nástrojem HORIZON EUROPE. Teplárna Liberec, která je součástí skupiny ENETIQA, je partnerem projektu NetZeroCities, jehož cílem je vytvořit strategii přechodu ke klimatické neutralitě a iniciovat vznik široké energetické komunity ve městě Liberec.

„Jsme rodinná firma a v první řadě nám záleží na tom, jaký svět po sobě zanecháme pro naše děti a vnoučata. Stavíme domovy, budujeme obnovitelné zdroje a pečujeme o rozvoj lokalit a místních komunit. Kde lze dosáhnout výjimečného, odmítáme se spokojit s dobrým. Naším cílem je přispívat k tomu, abychom mohli udržitelně a spokojeně bydlet.“

Reference

- „Cihlovka je prvním dokončeným projektem v Hradeckých Kuklenách, který se stal součástí Energetického společenství Sousedství Kukleny, z.s. V budoucích letech máme ambici v této lokalitě do komunity připojit více než 10 dalších bytových domů.
- Druhým členem se na konci roku 2024 stane projekt Zelená budova a následně se připojí dalších 8 bytových domů z projektu Sousedství.“

VE SOLAR – Vaše elektrárna s.r.o.

„Jsme společenství technologicky inovativních firem fungujících pod společnou značkou VE SOLAR. Zabýváme se kompletní problematikou FVE již od roku 2010. Naší doménou jsou komplexní realizace dodávek fotovoltaických systémů pro průmyslové objekty, které zahrnují dotační poradenství, energetické posouzení, výpočet návratnosti investice, projekci, inženýring, výstavbu FVE, včetně připojení do sítě, a následný servis.

Zabýváme se i výzkumnou a konzultační činností v oblasti testování aerodynamických konstrukčních systémů, problematiky ESG, komunitní energetiky, akumulace energie či nových zdrojů pro výrobu energie. Důležitou součástí naší práce je i vývoj a implementace softwaru pro ekonomické posouzení a energetické posudky v rámci přechodu na udržitelný, energeticky nezávislý svět.“

Urbanity

Urbanity vytváří udržitelné průmyslové areály spojující funkčnost, design a kvalitní pracovní prostředí. Dbá na ekologickou odpovědnost, uhlíkovou neutralitu a certifikaci BREEAM. Navazuje na tradici příměstských továren, podporuje energetickou nezávislost a biodiverzitu. Jejich kampusy nabízejí služby na míru, včetně školek, lékařské péče, restaurací a lesoparku.

Siesta Labs

Siesta Labs je inovační laboratoř a startupové studio, které se specializuje na vývoj digitálních produktů, podporu startup projektů a budování komunity tvůrců. Společnost vznikla v roce 2016 jako startup zaměřený na hotelový software a postupně se rozrostla na software house vyvíjející aplikace pro malé a střední podniky.

Sun.Energy

Sun.Energy Group je česká společnost specializující se na poskytování komplexních řešení v oblasti solárních elektráren, baterií, dobíjecích stanic pro elektromobily a tepelných čerpadel. Řešení na klíč od poradenství přes návrh projektu, instalaci až po následný servis poskytují firmám, městům i obcím.

EKV Project

www.ekvproject.cz

EKV Project je česká společnost specializující se na komplexní řešení v oblasti fotovoltaických elektráren. Nabízí služby od počáteční konzultace přes projekci až po finální realizaci a servis fotovoltaických systémů pro domácnosti i firmy. Kromě toho poskytuje instalaci dobíjecích stanic pro elektromobily a zajišťuje kompletní inženýring pro elektrické přípojky.

Malá-elektromobilita

www.mala-elektromobilita.cz

Malá-elektromobilita sdružuje odborníky i širokou veřejnost se zájmem o udržitelnou dopravu a čistou energii. Pořádá akce o elektromobilech, nabízí návrhy FVE, poradenství k dotacím a chytrá řešení pro nabíjení a úsporný provoz elektrovozidel.

SportingSun

www.sportingsun.cz

SportingSun je česká společnost specializující se na optimalizaci provozu sportovních areálů s cílem dosáhnout maximálních úspor nákladů. Tým tvoří odborníci z oblasti energetiky, sportovního prostředí a finančního sektoru a společně navrhují komplexní řešení pro efektivní provoz sportovišť.

EnerCo solutions

enercosolutions.cz

EnerCo Solutions je technologická společnost zaměřená na vývoj softwaru využívajícího algoritmy strojového učení k optimalizaci komunitní energetiky a zvýšení efektivity využití obnovitelných zdrojů energie. Služby nabízejí firmám, institucím, bytovým domům, obcím i městům.

CANCOM Czech Republic

www.cancom.com

CANCOM s více než 5600 zaměstnanci a přibližně 80 pobočkami v regionu DACH, Belgii, Slovensku, Rumunsku a České republice nabízí komplexní IT služby na míru. Společnost se zaměřuje na oblasti jako síťová infrastruktura, kybernetická bezpečnost, AI, hybridní pracovní prostředí a cloudová řešení. V České republice působí prostřednictvím společnosti CANCOM Czech Republic.

DPU ENERGY

www.dpuenergy.cz

DPU ENERGY je dceřinou společností DPU REVIT, která se specializuje na poskytování profesionálních poradenských služeb v oblasti energetických úspor a řešení. Společnost nabízí kompletní služby týkající se instalace a modernizace zdrojů a rozvodů tepla, teplé vody a elektrické energie, zaměřené na bytovou výstavbu, města a průmyslové objekty.

Sdružení energetických manažerů měst a obcí (SEMMO) podporuje energetickou efektivitu a udržitelnost v českých městech a obcích. Obcím nabízí platformu pro sdílení know-how v oblasti energetiky, dopravy a prosazování jejich zájmů na národní úrovni.

Regionální partneři

Energetické centrum Ústeckého kraje, p. o.

www.ecuk.cz

Energetické centrum Ústeckého kraje zřídilo k 1. 1. 2024 v rámci projektu Transformačního centra Ústeckého kraje Síť veřejných energetiků, která poskytuje poradenské a konzultační činnosti pro obce a města. Zaměřuje se na poradenství v energetických úsporách, zavádění energetického managementu, na dotační poradenství, instalace OZE a poradenství pro komunitní/komunální energetiku.

Reference

- Komunitní/komunální energetika (Děčín a modely sdílení).
- Zavádění Krajského energetického managementu v obcích/městech (Louny, Žatec, Malé Žernoseky, Česká Kamenice, Varnsdorf).
- Projekt FVE v Litvínově.

Moravskoslezské energetické centrum, p. o.

www.mskec.cz

Moravskoslezské energetické centrum poskytuje odborné poradenství v oblasti energetiky zaměřené zejména na úspory energií pro potřeby Moravskoslezského kraje a jeho příspěvkových organizací. Aktivně se zapojuje do rozvoje komunitní energetiky v regionu, a to nejen prostřednictvím přípravy a realizace inovativních projektů, ale také poskytováním specializovaného poradenství městům a obcím v rámci projektu LIFE COALA a strategického projektu kraje s názvem Centrum veřejných energetiků.

Konkrétním příkladem je pilotní projekt rozšíření fotovoltaického systému na budově Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, kde dojde k navýšení celkového instalovaného výkonu na 99,9 kWp. Další projekty instalací FVE o celkovém výkonu 2 800 kWp jsou v přípravě.

Jihomoravská agentura pro veřejné inovace JINAG, spolek

www.jinag.cz

Úkolem JINAG je zavádět inovace v oblasti životního prostředí, energetiky, sociálních a zdravotních služeb a participace. V loňském roce dokončili studii proveditelnosti nové čtvrti Chytré Lichy v Židlochovicích – jedná se lokalitu zhruba 120 bytových jednotek, která bude inovativně zacházet s vodou a dosáhne až 66% energetické soběstačnosti. Tato lokalita bude také v rámci detailně zpracovaného modelu komunitní energetiky pro celé Židlochovice úzce provázána se zbytkem města.

Nyní JINAG pracuje na tvorbě sítě energetických manažerů, kteří budou obcím v Jihomoravském kraji pomáhat řešit komplexní otázku energetiky, a připravuje Klimatický akční plán Jihomoravského kraje.

ARR – Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.

www.arr-nisa.cz

ARR, kterou vlastní Liberecký kraj, se věnuje tématům spojeným se současnou energetickou situací. Ve spolupráci s Libereckým krajem organizuje Platformu moderní energetiky, kde se setkávají energetičtí odborníci a zástupci subjektů, kteří mají zájem téma rozvíjet. Do regionu přináší aktuální informace a příklady dobré praxe v moderní energetice, pěstuje nová partnerství a iniciuje spolupráci jednotlivých aktérů.

Inspirace od našich členů

OBEC 2030

www.obec2030.cz

OBEC 2030 je edukační a konzultační platforma Sdružení místních samospráv ČR pro podporu komunitní a komunální energetiky v obcích ČR. Usiluje o vytvoření udržitelného a odolného venkova. Shromažďuje a demonstruje příklady dobré praxe, poskytuje poradenství v oblasti energetiky i dotací a upozorňuje na důležité aktuality a příležitosti v oblasti energetiky. Prohlédněte si mapu projektů na www.obec2030.cz.

MAS Hustopečsko

www.mashustopecko.cz

Přípravu založení energetického společenství v Brumovicích iniciovala MAS Hustopečsko společně s obcí Brumovice, která tímto úkolem pověřila svou příspěvkovou organizaci Energetická Brumovice. Pilotní projekt se v první fázi zaměřuje právě na obec a postupně se rozšíří do celého regionu Hustopečsko.

Společenství má 23 zakládajících členů, 17 domácností, tři z veřejného sektoru, jednu farnost a jeden střední a jeden velký podnik. Pro začátek společenství využije elektřinu vyráběnou z FVE, ale v nejbližší době zahrne i KVET na dřevěné pelety a do budoucna plánuje VTE. V regionu se nachází i několik bioplynových stanic, které by chtělo přesvědčit o vstupu do společenství.

Důležitou součástí fungování je zavedení energetického managementu, který umožní v reálném čase spotřebovávat co možná největší množství sdílené energie, aby nedocházelo k přetížení distribuční soustavy. V budoucnu se má společenství zaměřit na pomoc členům se snížením jejich spotřeby a závislosti na tradičních dodavatelích. Cílem společenství je dosažení co nejvyšší energetické nezávislosti.

Družstvo Energie

www.druzstvoenergie.cz

Družstvo Energie pomáhá obcím, podnikům i domácnostem maximálně využít výhody moderní energetiky. Zpracovává energetické koncepce, vytváří strategie pro založení energetického společenství, pomůže vám se zajištěním vhodného dodavatele technologií, služeb i s výběrem a získáním vhodné dotace.

Pro obce Družstvo Energie nyní vytvořilo nový produkt, díky kterému získají elektřinu zcela zdarma a zároveň umožní občanům a podnikatelům ušetřit minimálně 20 % na nákladech za energii. Podrobnosti o nabídce najdete na: www.bit.ly/druzstvo-energie-obce.

Společnost Jablonecká energetická ve vlastnictví statutárního města Jablonec nad Nisou se rozhodla založit společenství zejména kvůli projektu FVE za cca 150–200 milionů Kč, který získal dotaci z Modernizačního fondu programu RES+ o výši přibližně 100 milionů Kč. Aktuálně probíhá výběr zhotovitele instalací na desítkách střech objektů města a Jablonecké energetické. Pro podporu založení společenství podali záměr ve Výzvě č. 7/2023: Zakládání energetických společenství, financované z Národního plánu obnovy.

Společenství z počátku zahrne předně veřejné subjekty a okrajově i podniky, domácnosti i občanský sektor. Cílem je postupně rozšiřovat společenství o členy z méně zastoupených sektorů.

ENERKOM Růž, z.s.

www.enerkom-ruze.cz

ENERKOM Růž vznikl na půdorysu MAS Sdružení Růž a zastupuje obce, podnikatele, zemědělce i domácnosti. „Naší obrovskou výhodou je velmi dobrá znalost území, dobré osobní vztahy a fakt, že ke každé realizaci přistupujeme individuálně. Zpracováváme energetické koncepce pro obce a zavádíme v nich energetický management. Soustředíme se i na osvětu v území ve spolupráci s MAS Sdružení Růž a s Mikroregionem, vydáváme články, organizujeme workshopy, semináře a besedy.“

Plány do budoucna máme velké, podali jsme žádost do Výzvy č. 7/2023: Zakládání energetických společenství a již jsme uzavřeli partnerské smlouvy s výrobcí elektřiny i s vlastníky odběrných míst. Chtěli bychom iniciovat výstavbu VTE na našem území, pomoci bioplynovým stanicím s jejich modernizací na zpracování gastroodpadu a s dodávkou produkovaného tepla do domácností. Chceme pomoci výrobcům elektřiny, kterým končí „zelený bonus“ a hledají nové příležitosti pro prodej elektřiny. A především chceme nastartovat sdílenou energii v obcích.“

ENERKOM Opavsko, z.s.

ENERKOM Opavsko vznikl v roce 2021 jako jedno z prvních energetických společenství v ČR z iniciativy MAS Opavsko, která se tématům udržitelného rozvoje a regionální energetiky věnuje již druhé desetiletí. ENERKOM působí na území čtyř ORP (Opava, Vítkov, Bruntál, Ostrava) a roste postupně z řady individuálních projektů jednotlivých členů ještě před propuknutím energetické krize, čímž si získal i pozornost médií.

Opavský venkov dlouhodobě využívá různé druhy OZE, malé vodní elektrárny (od konce 19. století), FVE na střechách i na zemi, VTE, zdroje spalující biomasu či bioplynové stanice. To poskytuje skvělé podhoubí pro vybudování udržitelné a decentralizované energetiky založené na spolupráci, úsporách, sdílení obnovitelných energií. V činnosti společenství upřednostňuje úspory a maximalizaci spotřeby přímo v regionu.

Dnes (únor 2024) má ENERKOM Opavsko 60 aktivních členů z veřejného i soukromého sektoru a rozjíždí sdílení s 200 předávacími místy. Pro začátek nabízí členové v rámci společenství úhrnné množství obnovitelné elektřiny kolem 10 000 MWh za rok a ve vhodných lokalitách ENERKOM připravuje výstavbu větrného parku za účasti energetického společenství. Cílem je dosáhnout 2 kWp instalovaného výkonu na každého občana.

Další rozvoj společenství umožní automatizace a digitalizace sdílení se zaměřením na setrvalý rozvoj OZE, budování krátkodobých i sezonních úložišť energie, řízení a flexibilitu a chce se také věnovat zapojení elektromobility do energetického ekosystému regionálního společenství.

Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic

www.druzstvo.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA je ekologická organizace, která usiluje o svobodnou a demokratickou společnost, která respektuje a chrání přírodu a zajišťuje čisté a zdravé prostředí pro život. „Usilujeme o systémovou změnu, ekologické problémy řešíme na úrovni jejich příčin, měníme zákony a podmínky fungování naší ekonomiky a společnosti. Vysvětlujeme ekologická řešení široké veřejnosti a mobilizujeme ji, aby žádala změny po politicích. Téma komunitní energetiky jsme přinesli do Česka, když jsme se v roce 2014 stali členy Community Power Coalition iniciované naší evropskou organizací Friends of the Earth Europe. Podařilo se nám vzbudit zájem české veřejnosti, zejména obcí, spoluzaložit Unii komunitní energetiky a společně prosadit přijetí novely energetického zákona. Založili jsme energetické družstvo a podíleli se na přípravě dotační výzvy pro komunity.

Naše práce se neobejde bez finančních příspěvků od našich dárců a příznivců, jednotlivců i firem. Pokud vám záleží na dobrém prostředí pro náš život i na komunitní energetice, zvažte prosím svůj dar.“

www.darce.hnutiduha.cz

Frank Bold

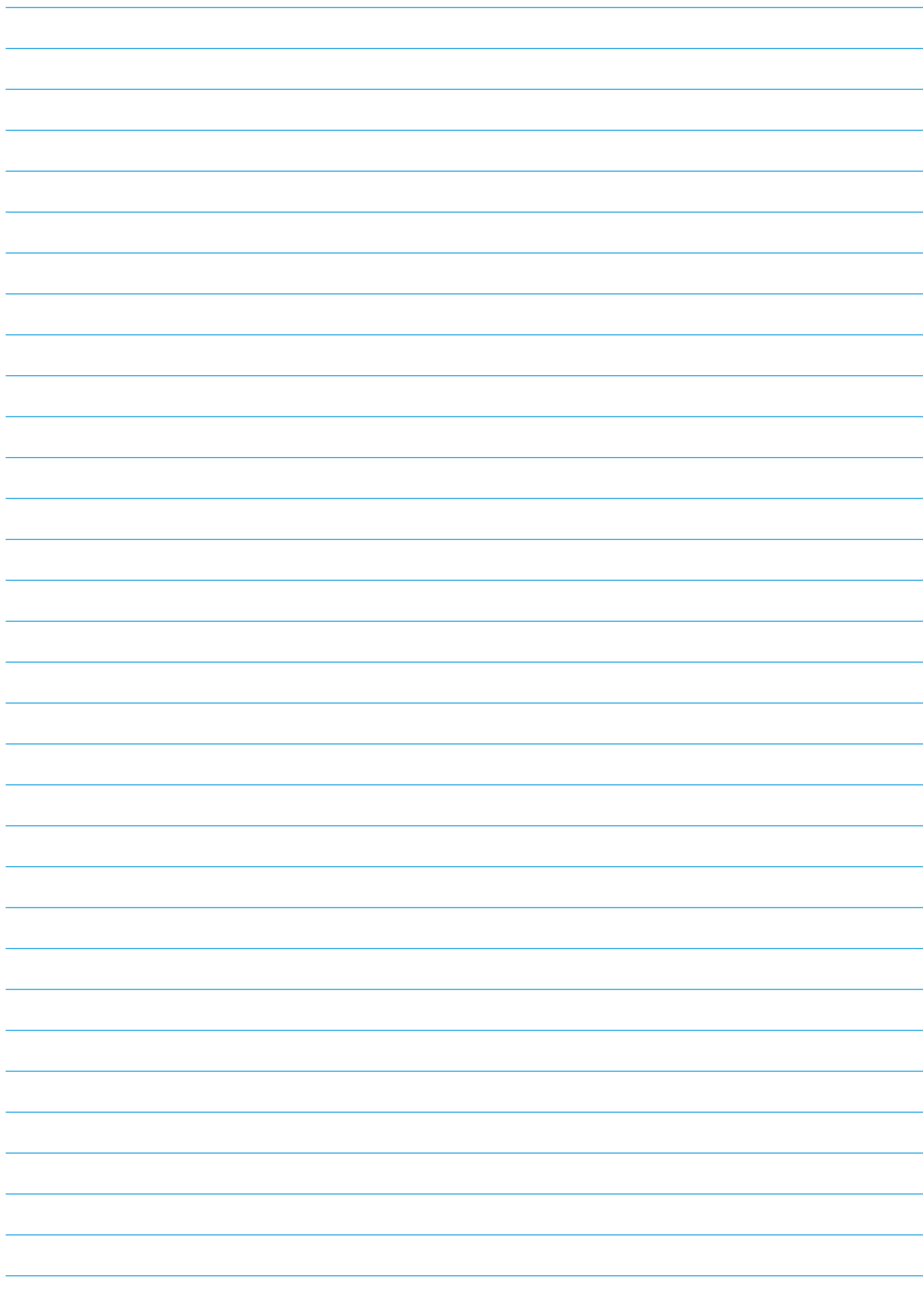

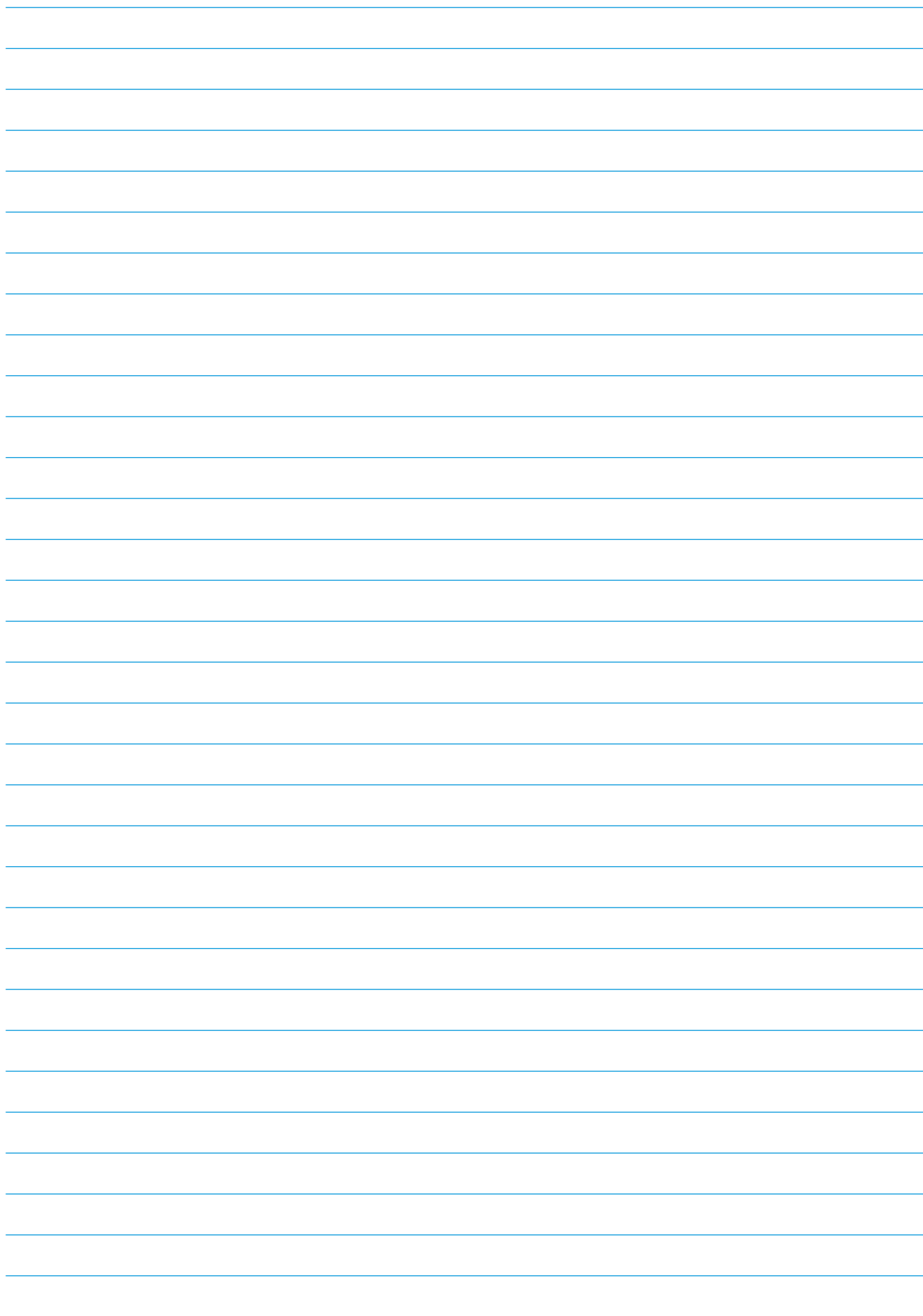
www.frankbold.org

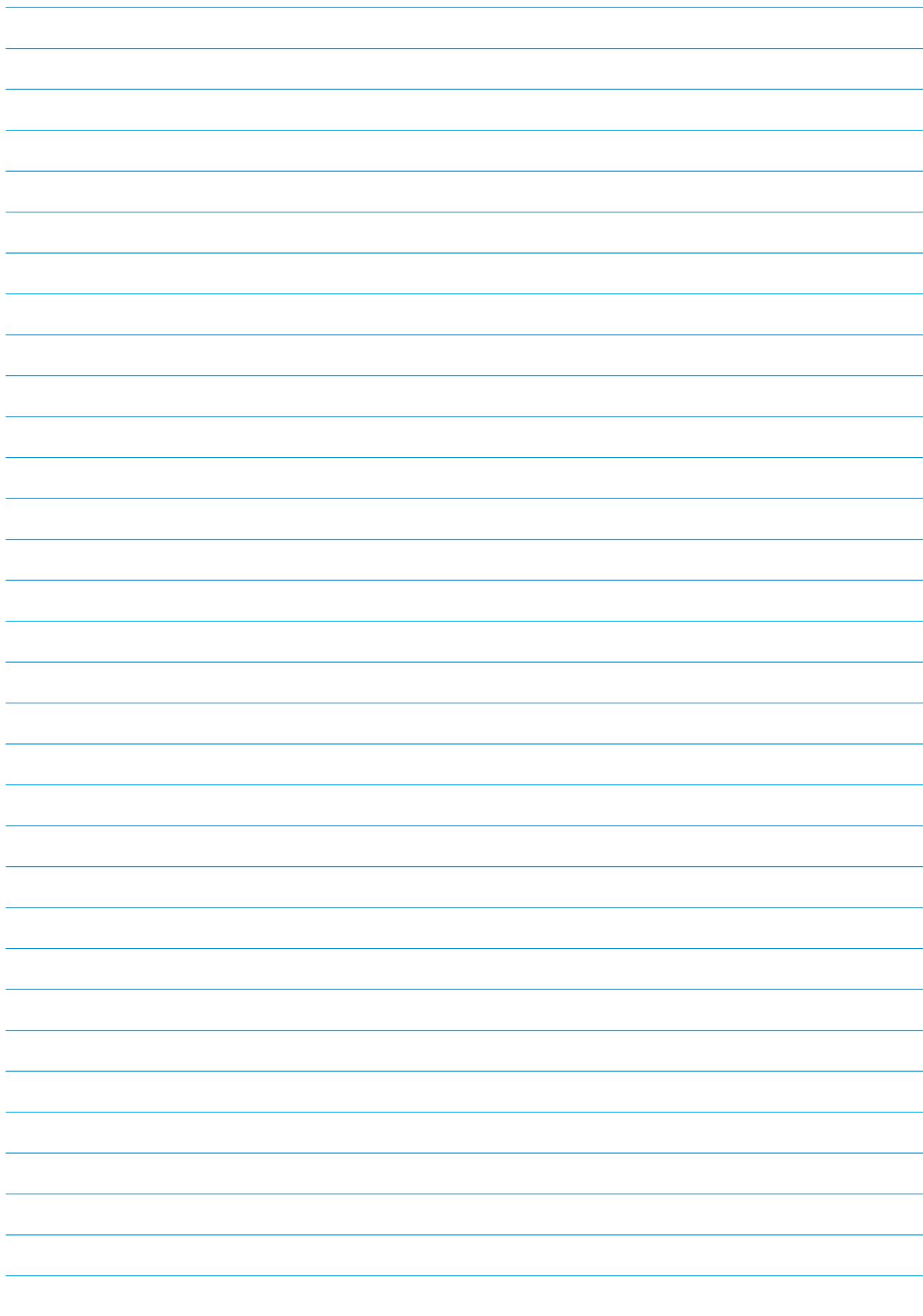
Frank Bold je expertní skupina sdružující mezinárodní tým více než sta odborníků s pobočkami v Praze, Brně, Ostravě, Bruselu a Krakově. Právní expertízu propojujeme s poradenstvím v oblasti zelených financí, energetiky, lobbingu a službami v PR a marketingu. Jsme certifikovaná B Corporation kombinující byznys přístup s odpovědností vůči společnosti.

Seznam zkratek

AZ	aktivní zákazník
ČEPS	Česká elektroenergetická přenosová soustava, a.s.
EDC	Elektroenergetické datové centrum, a.s.
EIA	Environmental Impact Assessment / zkratka pro posuzování vlivu záměru na životní prostředí
EKIS	energetická konzultační a informační střediska
ERÚ	Energetický regulační úřad
ES	energetické společenství
ESG	Environmental, Social and Corporate Governance / metoda formulující udržitelnost obchodní strategie a jejího naplňování
FVE	fotovoltaická elektrárna
IČO	identifikační číslo osoby
KVET	kombinovaná výroba elektřiny a tepla
LDS	lokální distribuční soustava
MAS	místní akční skupina
NZÚ	Nová zelená úsporám
OES	občanské energetické společenství
OM	odběrné místo
OPTAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností (bývalé okresy)
OTE	operátor trhu s elektřinou
PDS	provozovatel distribuční soustavy
PPS	provozovatel přenosové soustavy
SCCALE	Sustainable Collective Citizen Action for a Local Europe / zkratka pro projekt podporující rozvoj energetických komunit v Evropě
SOZE	společenství pro obnovitelné zdroje
SSE	Skupina sdílení elektřiny
SVJ	sdružení vlastníků jednotek
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
TDD	typový diagram dodávky
UKEN	Unie komunitní energetiky, z.s.
VTE	větrná elektrárna

Autoři: Jan Bakule, Eliška Beranová, David Blažek, Tomáš Jagoš,
Jan Hejl, Laura Otýpková, Ondřej Pašek, Václav Prais
Editor: Anna Michalčáková
Sazba: Vojtěch Lunga
Jazyková korektura: Lucie Pokorná

Supported in part by a grant from the Foundation Open Society Institute
in cooperation with the OSIFE of the Open Society Foundations.
Finančně podpořeno Foundation Open Society Institute
ve spolupráci s OSIFE, Open Society Foundations.

Unie komunitní energetiky, z. s. © 2025

**OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS**

